

DOPRAVNÍ VÝCHOVA

CYKLISTA

pro 4. ročník ZŠ

Obsah učebnice

1. Výbava jízdního kola	2
2. Výbava cyklisty	5
3. Způsob jízdy na jízdním kole	6
4. Bezpečná cesta	9
5. Cyklista na silnici	11
6. Dávám znamení, zastavuji, odbočuji	14
7. Objíždím a předjíždím	17
8. Přes křižovatku	19
9. Světelné signály a policista	22
10. Na kruhovém objezdu	24
11. Přecházím s jízdním kolem	25
12. Za snížené viditelnosti	27
13. Cyklistický výlet	29
14. Dopravní značky	31
15. V ohrožení	32
16. Hra – SPRÁVNÝ CYKLISTA	34
17. Řešení	36

Význam piktogramů - činnosti v lekci

napiš, doplň text	rozhovor	zapamatuj si
vyber odpověď	najdi na internetu	pokus
ohodnot' (OK, KO)	zahraj si	mimoškolní práce
zaznamenej	zhodnot', řekni, odpověz, přečti	vztahy mezi účastníky silničního provozu
pracuj na čas		
zajímavost, námět pro diskusi, dramatizaci, samostatnou práci		
zdůraznit, prodiskutovat, rozvinout, podpořit další libovolnou činností		

BESIP
MINISTERSTVO DOPRAVY

1. VÝBAVA JÍZDNÍHO KOLA

1. PŘEVRTANÝ VYNÁLEZ

(řešení závorek doplň do textu)

Předchůdce kola se nazýval (anízerd). Pan Karl Friedrich Drais si ji nechal s říditelným předním kolem r. 1818 patentovat. Jezdec seděl a odrážel se nohama od země. Dosáhl tak na „běhacím kole“ rychlosti až (6.4-9=) km/h. Od r. 1861 mělo kolo pedály a říkali mu velocipede. Vyrábělo se hlavně v Anglii.

Na konci 19. století se rozšířila takzvaná vysoká kola. Jejich velkou nevýhodou byla nestabilita s rizikem pádu.

Až v roce 1885 „bezpečnostní“ kolo „Rover – Safety“ se podobou blížilo tomu dnešnímu – řetězovým převodem a pneumatikami. Brzdy stále chyběly, kola neměla ani volnoběh – s otáčením kol se točily i pedály. Jezdci brzdili zadržováním otáčení pedálů.

do obrázku nakresli cyklistu při jízdě na vysokém kole

Až Ing. Bowden vynalezl brzdu, která se v obměnách používá dodnes. Až začátkem 20. století byla kola nahrazena víceméně současným typem. Kola dlouho měla jediný převod. Téměř všechna dnešní kola už jsou vybavena moderní (k o u / p ř e / d o v / v o). Kola se specializovala pro různé účely: například skládací vojenský bicykl, železniční kolo přizpůsobené kolejím a „hydrocykl“ – kolo s plováky.

Vypiš z článku:

předchůdce kola vynalezl

jakou nevýhodu měla vysoká kola?.....

jízdním kolům dlouho chyběly

Najdi na internetu:

vynálezcem pneumatiky byl v r. 1888

(iniciály JBD)

2. VÝBAVA ZA MINULÝCH ČASŮ

Jízdni kola dobývala svět. Jakmile byly vynalezeny brzdy, jezdily na kolech i dámy. Často v dlouhých sukních, a tak kola musela být vybavena výplety, aby se do nich sukně nezapletly. Doplnky k jízdním kolům neexistovaly. Až r. 1895 se objevila první primitivní světlá. První blatníky byly plátěné. Měly zvláštní název. Víš jaký? Vezmi zrcátko a postav ho na červenou linku kolmo k sešitu. Název přečti v zrcátku a napiš na linku.

otáždějí itarof aňd jinnarndo

odtud přečti

sem postav
zrcátko

3. SPRÁVNÁ VÝBAVA = BEZPEČNÁ JÍZDA

Správně vybavené jízdni kolo je prvním předpokladem pro bezpečnou jízdu. Fotografie na další stránce představují povinnou výbavu jízdniho kola. **Bez ní nikdy nevyjždím.** Zkus pojmenovat všechny prvky výbavy.

Prohlédni si obrázek Vikiho a jeho jízdniho kola. Pojmenuj vše, co na jeho jízdni kole vidíš. Přečti slova v rámečcích – označují povinnou výbavu jízdniho kola pro bezpečnou jízdu. Spoj čarou fotografii výbavy kola s jeho pojmenováním a místem, kde se na kole Vikiho nachází. Na linky napiš, kde výbavu na kole najdeš.

Označ čísla do obrázku starého kola místa, kam bys prvky povinné výbavy ze současného kola umístil.

→ **PRO BEZPEČNOU JÍZDU NA JÍZDNÍM KOLE JE DŮLEŽITÁ JEHO VÝBAVA.**

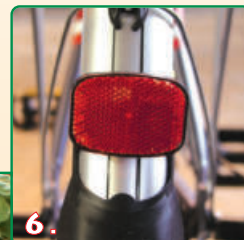
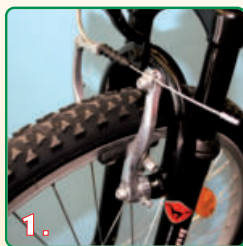
→ **SPRÁVNĚ VYBAVENÉ KOLO ZVYŠUJE BEZPEČNOST JÍZDY.**

VÝBAVA JÍZDNÍHO KOLA

1.

SPRÁVNÁ VÝBAVA = BEZPEČNÁ JÍZDA

Doplň podle předchozí stránky. Řekni, k čemu který prvek výbavy kola cyklistovi slouží.

→ **POVINNÁ VÝBAVA: PŘEDNÍ BRZDA, ZADNÍ BRZDA, PŘEDNÍ ODRAZKA BÍLÁ, ZADNÍ ODRAZKA ČERVENÁ, ODRAZKY V PEDÁLECH, ODRAZKY V PAPERSCÍCH KOL.**

1. VÝBAVA JÍZDNÍHO KOLA

1. DOPORUČENÁ VÝBAVA JE DŮLEŽITÁ

Doporučená výbava ti pomůže i v běžných situacích. Prohlédni si fotografie a ze slabik poskládej názvy. Napiš je na linku. Představ si, že právě tento doplněk jsi ty. Řekni a napiš „o sobě“ co nejvíce informací – kde jsi, jak vypadáš, k čemu sloužíš, proč jsi důležitý pro bezpečnou jízdu, apod.

tě nek ník
kryt blat ře
zvo zu

Já jsem

Já jsem

Já jsem

2. VÝBAVA ZA SNÍŽENÉ VIDITELNOSTI

Víš, co je snížená viditelnost? Nakresli ke slovům označujícím sníženou viditelnost jednoduché obrázky, které tento stav vyjadřují. Pokud nemusíš, za snížené viditelnosti nevyjížděj. Jestliže ano, buď velmi opatrný.

děšť

sněžení

mlha

šero

tma

Ostatní účastníci silničního provozu tě musí vidět dobře a včas. Kolo musí mít přední světlomet bílé barvy a zadní červený. **Bez toho na silnici nesmíš!** Je dobré doplnit kolo i sebe o doplňky, kterým se říká:

(doplň slovo ze stránky č. 27):

3. MOJE JÍZDNÍ KOLO

Prohlédni si svoje jízdní kolo. Na linky napiš jeho značku, barvu a zejména jeho výbavu. Napiš, co tvému kolu chybí a ohodnoť výbavu svého kola.

Moje kolo a jeho výbava: _____

Mému kolu chybí: _____

→ **DOPORUČENÁ VÝBAVA: ZVONEK, BLATNÍKY, KRYT ŘETĚZU.**

→ **ZA SNÍŽENÉ VIDITELNOSTI: PŘEDNÍ BÍLÝ SVĚTLOMET – NEBO BLIKAČKA, ZADNÍ SVÍTLNA ČERVENÁ – NEBO BLIKAČKA, ZDROJ EL. PROUDU.**

4. CO UŽ UMÍM

1. Do povinné výbavy kola patří

- přední odrazka a zvonek
- odrazky v paprscích kol a přední brzda
- zadní brzda, odrazky na pedálech a blatníky

2. Než vyjedu na kole, zjistím si

- jestli mám odrazky a není spadlý řetěz
- jestli jsou v pořádku brzdy a řídítka
- jeho celkový stav

3. Na neúplně vybaveném kole

- nejezdím
- mohu jet jen přes den
- mohu jet po chodníku a cyklostezce

VÝBAVA CYKLISTY

2.

1. PŘILBA A DOPLŇKY

Cyklista by měl mít odpovídající výstroj. Nejdůležitější její součástí je přilba. Do 18 let ji musí mít všichni. I ostatní doplňky jsou důležité. Jízdu mohou zpříjemnit, zjednodušit a zabránit pádu nebo jeho následkům. Přečti texty v rámečcích, spoj rámeček s odpovídajícím obrázkem. Dokresli do kola Valentýna, co mu chybí.

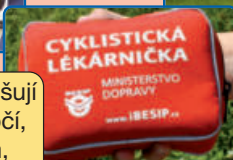
Láhev s pitím – doplnění tekutin zabraňuje únavě a bolesti hlavy.

Rukavice – chrání před otlaky, pocením, odřením rukou při pádu, zpříjemňuje držení řídítek, s reflexními doplňky zvyšuje viditelnost.

Lékárnička – pomůže při lehkém poranění.

Cyklistické brýle – zlepšují vidění, snižují únavu očí, chrání před sluncem, prachem a hmyzem.

Přilba – zabrání zranění hlavy, sníží následky pádu; hlava je při pádu zasažena nejčastěji, hrozí poškození lebky a mozku.

Můžeš použít i chrániče loktů a kolien.

Pevná obuv – noha je v ní zpevněná, lépe se šlape do pedálů, lepší je zastavování i chůze s kolem.

2. SPRÁVNĚ NASAZENÁ PŘILBA

Přilba musí být zapnutá a správně stažená připevňujícími pásky. Zakroužkuj na Vikiho přilbě zapínání a upevňovací pásky. Na fotografii Vikiho narýsuj s červenou přímkou rovnoběžku, která prochází bílým bodem na upevňovacím pásku. **Takto je přilba správně nasazena.** Zkus totéž u přilby Elišky. Znázorni šipkou, jakým směrem si má Eliška přilbu posunout, aby ji měla správně nasazenou.

3. SPRÁVNÁ PŘILBA

Vyber, jaká má být tvoje přilba. Zakroužkuj rámečky se správnými slovy, ostatní škrtni. Vyber si jedno ze slov a vymysli s ním větu o své přilbě; řekni ji nahlas a napiš ji.

malá prasklá akorát zalepená
nová velká rozepnutá přesná
rozbitá půjčená moje nepoškozená

Následky úrazů hlavy bez přilby jsou často nevratné – ztráta řeči, smyslového vnímání, paměti, pohyblivosti či omezení schopnosti myslet. **NOSIT PŘILBU VŽDY, I NA KRÁTKÉ VZDÁLENOSTI.**

přepiš poslední větu z rámečku v 1. osobě, čísla jednotného, času přítomného

Já

4. ♥ CYKLISTA ♥ CHODEC ♥ VOZIDLO ♥

Mám správně vybavené jízdní kolo – neohrožuji sebe ani ostatní účastníky; s nesprávnou výbavou bych mohl způsobit nehodu a ohrozit ostatní; za snížené viditelnosti mě musí ostatní vidět, mohl bych způsobit nehodu

Používám přilbu – neohrožuji sebe; je to moje povinnost a jdu příkladem ostatním; budu ji používat i v dospělosti

→ **PŘILBU POUŽIJÍ VŽDY. POUŽÍVÁM I OSTATNÍ VÝBAVU.**

→ **PŘILBU MÁM VLASTNÍ, NEPOŠKOZENOU A VŽDY SI JI SPRÁVNĚ NASADÍM, ZAPNU A UPEVNÍM. NEPOUŽÍVÁM PŘILBU POŠKOZENOU ANI PŮJČENOU.**

3. ZPŮSOB JÍZDY NA JÍZDNÍM KOLE

1. PŘEDVÍDAVÁ JÍZDA

„Jízdní kolo je jednostopé vozidlo a cyklista je řidič. Vozidlo, v tomto případě kolo, musí udržovat v pořádku. Řidič musí dodržovat pravidla. Musí se naučit předvídat, odhadovat, co se může stát.....“ je to těžké čtení, ale musíš vědět, co znamená. Naučit se **předvídat** je velmi důležité. Vnímáš své okolí všemi smysly. Nejvíce zrakem a sluchem. Proto nesmíš mít při jízdě zakrytý výhled ani omezený sluch.

Řekni, co ti může zakrýt výhled?

Řekni, co ti může omezit sluch?

Prohlédni si obrázek. Jedeš na kole. Co vidíš a nad čím přemýšlíš? Zakroužkuj ve fotografii situace, o kterých se dále mluví.

Černé auto mi zakrývá výhled, na přechodu může jít chodec, zastaví u přechodu? = počítám s tím, že budu muset zastavit, zpomalím, dám ruce na brzdy.

Auto přede mnou bude odbočovat, zpomalí? = musím také zpomalit.

Nerozhodne se paní na zastávce přejít? = dám pozor, musím jí dát přednost.

2. ZORNÉ POLE

Najdi na internetu, co tento pojem znamená. Zahraj si se spolužákem hru. Zavři oči a upaž, spolužák ti dá do každé ruky barevnou pastelku. Otevři oči, dívej se přímo před sebe a pomalu jed' rukama vpřed až do předpažení. Stále se dívej vpřed do jednoho bodu. Zastav ruce ve chvíli, kdy uvidíš barvu obou pastelek. Lze zjednodušeně říci, že toto je tvoje zorné pole – „tam až vidíš“. Přesto to neznamená, že vidíš do všech koutů stejně. **Nejvíce vidíš tam, kam se přímo díváš.** Prohlédni si znovu obrázek a nejdříve se soustřed' pouze na auto jedoucí před tebou. Až pak se očima podívej i na obě strany. Je toho ale mnoho, cos před chvílí neviděl! Abys vnímal vše kolem, musíš neustále měnit směr svého pohledu.

Zrak tě může klamat, spoléhej i na ostatní smysly.

NEMĚNÍM SVOJE ROZHODNUTÍ NA POSLEDNÍ CHVÍLI.

JENOM ZRAK NESTAČÍ, MUSÍM PŘEMÝŠLET!

3. DOVEDNOST CYKLISTY

Nikdy se dovedností řídit jízdní kolo **neučím v provozu**. K výuce a tréninku využiji hřiště a ještě lépe dopravní hřiště. Vyber si jeden obrázek a řekni o cyklistovi na něm co nejvíce (jméno, co dělá, co už na kole umí, co se musí naučit, kde a jak se to naučí, kam pak pojedje, apod.).

*sedím zpříma,
řídítka držím pevně,
ne křečovitě*

*naučím se jízdě do kopce
a jízdě ve stoji
na pedálech*

*při jízdě zručnosti
se naučím ovládat řídítka
a celé kolo*

*umím řídit s prsty na brzdách
a ze sedla pohodlně
dosáhnou na zem*

JAK BRZDÍM – techniku brzdění si nacvičím na dopravním hřišti, je důležité umět brzdit včas, správně i v krizové situaci.

- **JSEM PŘEDVÍDAVÝ, SLEDUJI PROVOZ KOLEM SEBE A PŘEMÝŠLÍM.**
- **NA KOLE SEDÍM ZPŘÍMA, ZVLÁDNU I JÍZDU VESTOJE.**
- **TECHNICE JÍZDY A DOVEDNOSTEM SE UČÍM NA DOPRAVNÍM HŘIŠTI.**

ZPŮSOB JÍZDY NA JÍZDNÍM KOLE

3.

1. ZŘETELNÁ JÍZDA

V silničním provozu nejsem sám. Ostatní řidiči a účastníci provozu musí vědět, co mám v úmyslu. Dávám **včas a zřetelně najevo** své úmysly. Jedině tak mohou ostatní včas a bezpečně zareagovat. Doplň samohlásky a slova přečti nahlas. Označují situace, které má cyklista dát najevo zřetelně a včas.

_ d b _ č _ j _ v _ j _ ž d _ m _ d k r _ j n _ c _ t _ č _ m s _
z _ s t _ v _ j _ ř _ d _ m s _ d _ p r _ h _

o o o o o u u u ů i i i y í í í í a a a á a e e e

(doplněnou samohlásku si vždy ze řádku škrtni)

2. NEOHROZIT A NEOMEZIT

Jako cyklista nesmím omezovat ani ohrožovat ostatní účastníky silničního provozu. Vezmi zrcátko a postav ho na červenou linku. Přečti v něm, co „neomezit a neohrozit“ znamená. Věty přepiš na linky.

neomezit znamená _____
 Поціна́ти сі так' арґументи́ іїне́впо́внуча́стниківо́в про́возу не́пне́кззе́ї.

neohrozit znamená _____
 Поціна́ти сі так' арґументи́ не́збе́зпесно́ї не́безпесно́ї ситуа́ці іїча́стниківо́в про́возу.

3. VPRAVO, ZA SEBOU

Cyklista je povinen jet **vpravo co nejbliže k okraji** vozovky. Více cyklistů musí jet za sebou a dodržovat rozestupy alespoň na vzdálenost jednoho jízdního kola. Lucka jede správně vpravo. Nakresli do obrázku dalšího cyklistu ve správné vzdálenosti za ní. K odměření vzdálenosti použij kružítko.

4. NEBEZPEČNÉ CHOVÁNÍ

Prohlédni si fotografie a vyprávěj podle nich příběh. Řekni, proč se cyklista takto chová, proč je to nebezpečné a co se může stát a proč.

- **SVOJE ROZHODNUTÍ NEMĚNÍM NA POSLEDNÍ CHVÍLI.**
- **DÁVÁM VČAS A ZŘETELNĚ NAJEVO, CO V PŘÍŠTÍ CHVÍLI CHCI UDĚLAT.**
- **NEOMEZUJI ANI NEOHROŽUJI OSTATNÍ ÚČASTNÍKY SILNIČNÍHO PROVOZU.**
- **JEZDÍM VPRAVO, ZA SEBOU, DODRŽUJI ROZESTUPY NA JEDNO JÍZDNÍ KOLO.**
- **NECHOVÁM SE NEBEZPEČNĚ, NEOHROŽUJI SEBE ANI OSTATNÍ.**

3. ZPŮSOB JÍZDY NA JÍZDNÍM KOLE

1. KOLO NĚKDY VEDU

Cestou na kole může nastat mnoho situací, kdy je **bezpečnější z kola slézt** a vést ho. Spoj odpovídající dvojice slov a jednu ze situací použij ve větě. Větu napiš na linku.

Jestliže vedu kolo po chodníku, musím dbát všech pravidel chůze po chodníku. Zvláště s kolem jsem mezi chodci opatrný a ohleduplný! Vedu-li kolo po silnici, jdu ve stejném směru jako bych jel. Více o pravidlech chůze s kolem po silnici v lekcí č. 5.

porucha	silnice	_____
přecházení	pro chodce	_____
pokyny	závory	_____
nepřehledné	kola	_____
nebezpečná	značek	_____
stažené	místo	_____
přechod	situace	_____

NEPŘECEŇUJ SVÉ SÍLY ANI SITUACI. NĚKDY JE BEZPEČNĚJŠÍ KOLO VĚST.

2. VÝJEZD OD DOMU

Terka bydlí v řadě rodinných domků. Přestože je okolo obytná zóna, musí dávat při výjezdu od domu pozor. Odbočuje vlevo a auto zprava ji přes plot sousedů uvidí na poslední chvíli. Který obrázek zachycuje bezpečný výjezd od domu. Přečti nahlas správný text. Ohodnoť odpovídající známkou.

Terka jede za kamarády na hřiště. Vidí, že zleva nic nejede, vpravo se stihne podívat hned za plotem. Ani nemusí zastavovat.

Terka jede za kamarády. Vidí, že zleva nic nejede, ale vpravo jí výhled zakrývá plot. Ještě před výjezdem zastaví a rozhlédne se na obě strany. Jestliže nic nejede, pokračuje v jízdě.

3. ♥ CYKLISTA ♥ CHODEC ♥ VOZIDLO ♥

Předvídat, dívat se očima i rozumem – předvídat znamená být připraven na změnu situace a umět na ni zareagovat; učím se předvídat chování ostatních účastníků provozu

Zručnost a technika jízdy – bezpečné zvládnutí jízdy na kole snižuje riziko nehody; neomezují a neohrožují ostatní účastníky provozu

Zřetelná jízda – je důležité, abych dal zřetelně najevo své úmysly; např. řidič za mnou musí vědět, že právě teď budu odbočovat; ostatní účastníci provozu toto chování ocení, neohrožují je

4. CO UŽ UMÍM

1. Při jízdě na kole se cyklista

- dívá kam chce
- dívá jen přímo před sebe
- dívá na všechny strany

2. Na kole nesmím jet

- se sluchátky v uších
- s brýlemi
- v kraťasech

3. Při jízdě na kole

- nemusím mít nohy na pedálech
- držím pevně řídítka
- nesmím jet vestoje

4. Cyklisté jedou na kole

- kde chtějí
- při levém okraji vozovky
- při pravém okraji vozovky

5. Zřetelnou jízdou

- cyklista dává jasně najevo, co v příští chvíli udělá
- se rozumí jízda podle značek
- jezdí jen dospělí cyklisté

6. Při výjezdu na silnici

- mám jako cyklista přednost
- zastavím pro lepší rozhled
- není třeba zastavit

BEZPEČNÁ CESTA

4.

1. STEZKA PRO CYKLISTY

Nejbezpečnější jízda na kole je po cyklistické stezce. Někdy se jí říká zkráceně cyklostezka. Najdi na internetu odpovědi na otázky a zapiš je na linku.

Co je stezka pro cyklisty? _____

Kde najdeš stezku pro cyklisty? _____

Kdo smí na stezku pro cyklisty? _____

Kdo tam nesmí? _____

2. DRUHY STEZEK A JÍZDNÍ PRUH NA SILNICI

Stezky vedou okrajovými částmi i centry měst, turistickými trasami, lesem i podél frekventované silnice. Existují mapy cyklostezek. Stezky mají různý vzhled a mohou být odlišně značeny. Najdu Stezky pro cyklisty a Stezky pro chodce a cyklisty. S obrázkem kola a barevně označený přímo na silnici bývá **jízdní pruh** pro cyklisty. Jsem tu ve větším bezpečí, než na silnici. Jestliže na silnici je, musím po něm jet. Popiš fotografie a splň zadání.

tato vodorovná značka cyklisté jedou po Stezce cyklista, který tudy jede, na fotografii vidíš cyklistu, označuje (doplň) pro cyklisty – dokresli musí jet po (doplň)..... chodce a bruslaře – dokresli odpovídající značku odpovídající značku

3. PRAVIDLA CHOVÁNÍ NA STEZKÁCH

Na stezkách platí **stejná pravidla** jako při jízdě po chodníku i silnici. Vyber k fotografiím odpovídající texty. Řekni, jaké chování je na fotografiích nebezpečné a proč. Rámečky s pravidly bezpečného chování zakroužkuj nebo vybarvi. Se spolužákem si připrav rozhovor podle jednoho zvoleného obrázku.

→ **NA STEZKÁCH PRO CYKLISTY JE MOJE CESTA BEZPEČNĚJŠÍ.**

→ **I NA STEZKÁCH MUSÍM MÍT PŘILBU A DODRŽOVAT PRAVIDLA BEZPEČNÉ JÍZDY – VPRAVO, ZA SEBOU, S ROZESTUPY, NEOMEZIT A NEOHROZIT OSTATNÍ ÚČASTNÍKY.**

4. BEZPEČNÁ JÍZDA

1. NEOMEZIT, NEOHROZIT

Viki s kamarádkou byli vyzkoušet novou cyklistickou stezku u Vltavy. Po odpočinku se loučí a Viki jede domů. Při výjezdu z odpočívadla udělal obrovskou chybu. Naštěstí vše dopadlo dobře, protože přijíždějící cyklista **stihl zareagovat**. Vytvoř vyprávění o výletě na kolech a o nebezpečném chování v závěru, o jeho příčinách a o možných následcích. Vyprávění napiš do sešitu.

2. VÝJEZD Z CYKLOSTEZKY

Při výjezdu ze stezky na silnici **musím dát přednost**, raději zastavím a pečlivě se rozhlédnu. Při výjezdu na chodník nesmím ohrozit chodce. Při výjezdu na přechod pro chodce dodrším všechna pravidla přecházení. Dokresli do obrázku dopravní značku, která Vikiho upozorňuje na konec stezky.

3. OBYTNÁ ZÓNA, HŘIŠTĚ, LOUKA

Denisa jede do obytné zóny. Už na ni čeká kamarádka s bruslemi. V obytné zóně mohou jezdit auta, ale pomalu a s chodci i cyklisty počítají. Je to pro mne **bezpečnější místo**. Pro sport se ještě více hodí hřiště. I zde dodržuji pravidla bezpečného chování a **neohrožuji ani neomezují** ostatní účastníky provozu. Napiš, kde jezdíš na kole nejčastěji ty.

4. VÝJEZD

Jestliže opouštím obytnou zónu, jsem na silnici spolu s ostatními vozidly. Při výjezdu jim **musím dát přednost**. Určitě pro jistotu zastavím a pečlivě se rozhlédnu. Vyjedu až tehdy, když žádné vozidlo **nejede**. Řekni nahlas pravidlo, které platí při výjezdu z obytné zóny.

5. ♥ CYKLISTA ♥ CHODEC ♥ VOZIDLO ♥

Využívám stezky pro cyklisty – pro řidiče vozidel může být například začínající cyklista na silnici velký problém; riziko nehody snížím také tím, že využiji dostupnou cyklostezku a výlet si plánuji právě po ní

Pravidla na stezkách – ohleduplným chováním a dodržováním pravidel předejdu nehodám a úrazům; ani na cyklostezce nesmím nikoho omezit či ohrozit; při výjezdu dávám vždy přednost, řidič mě zde neočekává

- → **NESMÍM SVÝM CHOVÁNÍM OMEZIT ANI OHROZIT OSTATNÍ ÚČASTNÍKY.**
 → **BEZPEČNÁ CESTA JE I V OBYTNÉ ZÓNĚ A NA HŘIŠTI.**
 → **PŘI VÝJEZDU ZE STEZKY A ZÓNY DÁVÁM PŘEDNOST, ZASTAVÍM, ROZHLÉDNU SE.**

6. CO UŽ UMÍM

1. Na cyklostezce

- jezdím s přilbou a vpravo
- jezdu vpravo, nemusím mít přilbu
- mohou jet i dva cyklisté vedle sebe

2. Na cyklostezku smí

- kdokoliv
- chodec se psem
- cyklista, osoba na bruslích, osoba na koloběžce či lyžích

3. Při výjezdu z cyklostezky a obytné zóny

- mám vždy přednost
- nemám přednost a raději zastavím
- dávám přednost zprava

CYKLISTA NA SILNICI

5.

1. VOZOVKA, SILNICE, JÍZDNÍ PRUHY

Vozovka je zpevněný povrch silničních pásů. Silnice je dopravní stavba pro pozemní dopravu. Slovo silnice má původ v dobách, kdy císař Karel IV. nechal zesílit tehdejší hlavní cesty (silná cesta = silnice). První silnice stavěli už ve starověku. Nejznámější a v římské říši tehdy nejdelší byla

..... (najdi na internetu a doplň)

Silnice bývaly kdysi pouze vyježděné cesty. Až s rozvojem automobilismu se začaly budovat silnice lepší. Z čeho jsou silnice? Vyškrtej písmena tak, jak jdou za sebou v abecedě. Zbylá písmena dají tajenku. Přečti slova nahlas.

A Š B T C Ě D R E K F B G E H T I O J N K A L S M F N A O L P T

Silnice má nejčastěji pro každý směr jeden jízdní pruh. Větší silnice mívají dva. Pravý je určen pomalejším vozidlům. Mezi pruhy bývá přerušovaná nebo plná **dělicí čára**. Přečti slova pozpátku, dopiš je na linky a věty přečti nahlas.

Okraj vozovky, který je někdy oddělen plnou čarou, se nazývá **krajnice**. Na ni vozidla smějí jen ve výjimečných případech. Ukaž na fotografii dělicí čáru, plnou čáru a řekni, kde je krajnice.

Přerušovanou čáru (míms) přejíždět. Plnou čáru (mímsen) přejíždět.

JÍZDNÍ PRUHY ANI KRAJNICE NEMUSÍ BÝT VŽDY VYZNAČENY. ŘIDIČ SI JE MUSÍ UMĚT PŘEDSTAVIT.

Nejrychlejším druhem silnic jsou **dálnice**. Spojují největší města v zemi i mezi státy. Ale cyklista sem nesmí. Najdi na internetu nebo mapě dálnice v ČR a Evropě. Od každé vyber jednu, napiš název a dvě města, která spojuje.

dálnice

města

dálnice

města

2. JÍZDA PO SILNICI

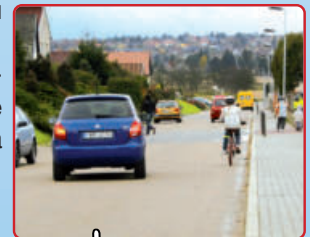

Jestliže můžu použít cyklostezku, po silnici **nikdy nejedu**. Provoz ve městě a mimo něj vypadá jinak. Ve městě je hustší provoz, často i více pruhů, více křižovatek, semaforey, přechody a chodci. Mimo město vozidla jezdí rychleji a potkám zde více nákladních aut. **Jedu vždy vpravo, co nejvíce u kraje**. Sleduji provoz kolem sebe a snažím se **předvídat** chování ostatních účastníků provozu. Dodržuji dopravní značky. Při jízdě ve skupině jedeme vždy **za sebou** a dodržujeme **rozestupy** alespoň na šířku jednoho jízdního kola. Snažím se, aby moje jízda byla **zřetelná**. Přečti si text ještě jednou a odpovez na otázky:

Jaký je provoz na silnici ve městě? Co tě může překvapit na silnici mimo město? V které části silnice jedeš? Jaká dodržuješ pravidla? Jak má jet skupina cyklistů? Vysvětli význam podtržené věty.

Zamysli se nad tím, jak se zachováš, když spleteš cestu.

3. JÍZDA VE SKUPINĚ A V KOLONĚ

Při jízdě ve skupině dodržuji rozestupy alespoň na šířku jednoho jízdního kola. Od vozidla před sebou dodržuji **rozestup větší**, abych mohl lépe zastavit. Hlavně ve městě se mohu dostat do kolony. Taková jízda může být nepříjemná. Zvážím, jestli pro mne nebude lepší **z kola slézt** a vést ho po chodníku. K prvnímu obrázku si se spolužákem připrav rozhovor. Druhé dva obrázky popiš z pohledu řidiče.

5. CYKLISTA NA SILNICI

1. VE DVOJICI NA SILNICI

Dva cyklisté vedle sebe zabírají na silnici více místa a řidič musí při předjíždění vyjet více do protisměru. Porovnej kružítkem šířku cyklistů na obou obrázcích, vysvětli výsledek a vyvod' z něj pravidlo pro dvojici cyklistů. Větu napiš na linku. Škrtni obrázek, na kterém cyklisté jedou nesprávně.

Jak jedou dva cyklisté po silnici?
(odpověz celou větou)

2. PŘEDJÍŽDÍ MĚ VOZIDLO

Řidič za mnou mě musí předjet v dostatečné vzdálenosti. Mohu přispět k tomu, aby předjíždění bylo **bezpečné**. Vyber slova označující bezpečné chování předjížděného cyklisty. Alespoň jedno správné slovo použij ve větě, ve které bude i zdůvodnění takového chování.

jedu u krajnice

zrychlím

sleduji vozidlo

držím pevně řídítka

neotáčím se

nevybočuji

ohlížím se

nezrychluji

vždy zastavím

3. TLAKOVÁ VLNA

Tlak vzduchu předjíždějícího vozidla mě může rozkolísat. Řídítka držím rovně a **pevně a zapřu se** do kola „jako silák“. Připrav si rozhovor se spolužákem podle jednoho z obrázků.

tlaková vlna mi brozí i od protijedoucího vozidla

čím větší vozidlo, tím větší tlaková vlna

4. JAK VEDU KOLO

Někdy je potřeba z kola slézt a vést ho. Není to ostuda, někdy je to i **bezpečnější**. Přečti si popisky k fotografiím. Prodiskutuj se spolužákem, která fotografie znázorňuje bezpečné a správné chování. Ohodnot' cyklisty. Až pak si zkontroluj ve žlutém rámečku na následující straně, jestli jsi tipoval správně.

Kačka si musela odpočinout. Slezla z kola a jde na krajnici. Vede kolo přímo. Vidí na předjíždějící vozidla. Až si odpočine, musí přejít silnici, aby mohla pokračovat v jízdě.

Kačka si musela odpočinout. Slezla z kola a jde na krajnici. Vede kolo přímo. Na předjíždějící vozidla nevidí. Až si odpočine, může nasednout a pokračovat v jízdě.

Kačka si musela odpočinout. Cyklistky jdou vedle sebe a povídají si. Na předjíždějící vozidla nevidí. Až si odpočinou, mohou nasednout a pokračovat v jízdě.

→ **VŽDY ZVOLÍM PRO JÍZDU RADŠI CYKLOSTEZKU, NEŽ SILNICI.**

→ **PO SILNICI JEDU VPRAVO, DODRŽUJI ROZESTUPY, VÍCE CYKLISTŮ JEDE ZA SEBOU.**

→ **PŘEDJÍŽDÍ-LI MĚ VOZIDLO, DRŽÍM SE PEVNĚ, POČÍTÁM S TLAKOVOU VLNOU.**

→ **PO SILNICI VEDU KOLO VŽDY VE SMĚRU JÍZDY.**

CYKLISTA NA SILNICI

5.

1. Z CHODNÍKU NA SILNICI

KO/OK/KO

Musím být pozorný řidič, i když jízdní kolo vedu. Na chodníku dodržuji všechna pravidla chodců. Rozhodně na kole nejedu a na úzkém chodníku nemůžu jít ve dvojici. Stejně jako chodec se chovám i když vstupuji do silnice. Jsem víc opatrnější, protože vedu kolo. Nesmím **omezit ani ohrozit** žádného účastníka provozu ani sebe. Zopakuj si pravidla chůze po chodníku. Doplň do vět vhodná slovesa z rámečku pod obrázky a přečti, co Alice udělala. Ohodnoť její chování.

Alice Báru a s ní Před obrubníkem se, Alice, že žádné auto chvíli po chodníku. Právě se protože se musí Přesto se stále a Alice dál se vlevo, vpravo Opatrně do silnice, na kole. a zase se vlevo. a v jízdě.

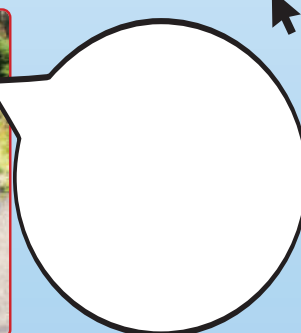

potkala / šla / loučí / pojedje / zastavila / rozlédnout / rozhlíží / rozhlíží / vidí / nejede / rozhlíží / vstupuje / pokračuje

2. NÁHLÝ VSTUP

Jako řidič se musím naučit předvídat. I chodec by měl umět předvídat. **Počítám s chybami druhých** a radši předpokládám, že si mě chodec nevšiml. Markéta se loučí s kamarádkou a bez rozhlížení vstupuje do silnice přímo před jízdni kolo Anety. Napiš do bubliny, co si Aneta myslí a co musí udělat. Řekni, co si pomyslí Markéta, až otočí hlavu a Anetu uvidí a co udělá?

3. ♥ CYKLISTA ♥ CHODEC ♥ VOZIDLO ♥

Na silnici mezi silnými – oproti ostatním účastníkům provozu na silnici jsem slabý a zranitelný; nemám kolem sebe plechy, nechrání mě nic; někdy ani při dobré vůli si mě řidič vozidla nemusí všimnout; nepohlížím na ostatní účastníky jako na mé zachránce, spoléhám na svoje síly a schopnosti; učím se být předvídavý; učím se dopravním pravidlům, zabráním tak nehodám

Moje schopnosti – zdokonaluji techniku jízdy, budu na kole jistější a lépe připraven na nenadálé situace

4. CO UŽ UMÍM

1. Značení na povrchu silnice

- platí pro všechny účastníky silničního provozu
- platí jen pro dvoustopá vozidla
- platí jen pro chodce a auta

3. Po silnici jedu

- uprostřed pravého jízdniho pruhu
- co nejvíce u pravého okraje
- u dělicí čáry

5. Tlaková vlna

- předjíždějícího vozidla
- nikomu nevadí
 - nemůže ovlivnit moji jízdu
 - mě může rozkolísat

2. Prerušovanou dělicí čáru

- smí přejíždět jen auta
- nesmím přejíždět
- smím přejíždět

4. Cyklisté jedou po silnici

- vždy za sebou s rozestupy
- vždy těsně za sebou
- nejvýše dva vedle sebe

6. Kolo vedu po silnici

- vpravo, ve směru jízdy
- vlevo, proti vozidlům
- vpravo nebo vlevo

6. DÁVÁM ZNAMENÍ, ZASTAVUJI, ODBOČUJI

1. BLINKR PRO CYKLISTY

Dalo by se říct, že auta to mají snadné! Prostě před odbočením řidič zmáčkne páčku a je to! V prvních vozech se směrovky – **blinkry** ovládaly ručně. Řidič vystrčil ruku z okýnka a směrovku prostě zvednul. Dnes blinkr bliká a všichni kolem vědí, že auto odbočuje. To je, panečku, zřetelná jízda! Zato cyklisté mají jen ruce. Ale to se dá také zvládnout. Jen s větší **opatrností**. Proto je třeba si tuto dovednost osvojit dřív, než vyjedu mezi ostatní účastníky provozu. Hlavně musím s jistotou **ovládat kolo jen jednou rukou**.

Zkus vymyslet, jak by mohl vypadat takový blinkr pro cyklisty. Nakresli ho a popiš. Můžeš pracovat se spolužákem. Nákres a popis umístí do rámečku.

2. ZNAMENÍ CYKLISTY

Již vím, co je zřetelná jízda. Víím, že mám dávat najevo zřetelně a včas svoje úmysly, aby se ostatní účastníci provozu mohli podle toho zachovat. Cyklista dává **znamení paží**. Je důležité i dlaň a prsty. Srovnej rámečky podle čísel a dopiš na linku, jak dáváš jako cyklista znamení o změně směru jízdy. Řekni něco o cyklistce na fotografii.

dlaň **3.** u sebe, **6.** otevřu **2.** palec **7.** prsty jsou **5.** vzhůru. **9.** ruku, **1.** natažené **4.** je vztyčený **8.**

Já upažím

Předved', jak dává cyklista znamení o změně směru jízdy. Totéž udělá spolužák. Vzájemně se vyfoťte a fotografie porovnejte. K dalšímu snímku si obleč cyklistickou rukavici. Porovnej snímky a posud', jestli rukavice ruku zvýrazňuje nebo naopak. zamysli se i nad tím, že správná cyklistická rukavice by měla obsahovat reflexní nášivky. Řekni o této problematice 2 až 3 věty.

CYKLISTA DÁVÁ ZNAMENÍ PŘED ZAČÁTKEM ODBOČOVÁNÍ. NE PO CELOU JEHO DOBU.

3. VYJÍŽDÍM OD KRAJNICE

Před vstupem na silnici se vždy musím **rozhlédnout**. Nasednu na kolo a ohlédnu se za záda vlevo. Pokračuj v dalším návodu, jak bezpečně vyjedeš. Očisluj věty podle správného postupu. Se spolužáky pak každý přečtete jednu větu již podle správného pořadí. Zakroužkuj ve větách slovesa a zapamatuj si je.

1. Ohlédnu se za záda vlevo, jestli mě nepředjíždí vozidlo.
2. Jestliže je směr volný, dám znamení levou rukou.
3. Dám přednost vozidlům, která mě předjíždějí nebo jedou blízko za mnou.

- 4. Rozjedu se.
- 5. Vrátil ruku na řidítka.
- 6. Pro jistotu se ještě jednou ohlédnu za sebe.

→ **JAKO CYKLISTA DÁVÁM ZNAMENÍ VŽDY PŘI ZMĚNĚ SMĚRU JÍZDY.**

→ **ZNAMENÍ DÁVÁM ZŘETELNĚ. UPAŽENOU RUKOU S OTEVŘENOU DLANÍ, NATAŽENÝMI PRSTY A VZTYČENÝM PALCEM.**

→ **ZNAMENÍ DÁVÁM PŘED ZAČÁTKEM ODBOČOVÁNÍ, NE PO CELOU JEHO DOBU.**

DÁVÁM ZNAMENÍ, ZASTAVUJI, ODBOČUJI 6.

1. ZASTAVUJI U KRAJNICE

Eliška jede na kole a přemýšlí: „Když potřebuji zastavit, prostě zastavím. Jak to ale poznají ostatní účastníci? Co mám udělat, aby řidič vozidla za mnou věděl, že chci zastavit, protože si potřebuji upravit přilbu?“ Zkus jí poradit. Vymysli čtyři legrační a nepravdivé úkony, které by mohla udělat, aby řidič poznal, že chce zastavit. Můžeš použít slova v rámečku. Pak řekni, co bys udělal ty – přečti větu odzadu. Dokresli do černobílého obrázku takovou změnu, aby znázorňoval situaci, kdy dává Jana znamení, že zastavuje.

nahlas
nohu
křičet
hlavu
praporek
baterka
zavolat
mrkat
zvonic

**.ZASTAVÍM A VOZOVKY OKRAJI K ZAJEDU, RUKOU PRAVOU ZNAMENÍ DÁM
.SEBE KOLEM PROVOZ SLEDUJI STÁLE**

2. ODBOČUJI V PRAVO

Potřebuji odbočit vpravo. Najedu si **blíže k pravému okraji** silnice. Dám zřetelně **znamení** upažením pravé ruky. Vráťím ruku na řídítka. Odbočím vpravo. Sleduji provoz kolem sebe. **Respektuji značky.**

Odpověz na otázky:

Proč dávám znamení zřetelně?

Jak mám mít dlaň a prsty když dávám znamení o změně směru jízdy? Proč vrátím ruku na řídítka před odbočením? Proč sleduji provoz kolem sebe?

3. ODBOČUJI VLEVO

Potřebuji odbočit vlevo. **Ohlédnu se** dozadu přes levé rameno. Dám **přednost projíždějícím** vozidlům. Jestliže je směr volný, dám **znamení levou** rukou pro odbočení vlevo. Najedu si blíže ke středu vozovky, blíže k dělicí čáře. Dám **přednost protijedoucím** vozidlům. Je-li to potřeba, zastavím. Odbočím vlevo. Při rozjezdu se ještě rozhlédnu. Přečti si text několikrát a pokus se podle obrázků odříkat správný postup při odbočování vlevo. Pracuj nejlépe ve dvojici – ty mluvíš, spolužák kontroluje. Role si vyměňte.

→ PŘED ZASTAVENÍM U OKRAJE VOZOVKY DÁM ZNAMENÍ PRAVOU RUKOU.

→ PŘED ODBOČENÍM VLEVO SE OHLÉDNU, DÁM ZNAMENÍ, NAJEDU KE STŘEDU A ODBOČÍM.

→ PŘI ODBOČOVÁNÍ SLEDUJI PROVOZ I ZA SEBOU, SLEDUJI DOPRAVNÍ ZNAČKY. 15

6. DÁVÁM ZNAMENÍ, ZASTAVUJI, ODBOČUJI

1. ODBOČOVÁNÍ MIMO KŘÍŽOVATKU A OTÁČENÍ

Veronika jede nakoupit. Obchod je na druhé straně silnice.

1. Může zastavit, **slézt z kola**, dát přednost všem vozidlům a za stálého rozhlížení přejít na druhou stranu. Jestliže je velký provoz, je to bezpečnější a rozumnější řešení. Tady může dokonce počkat i na chodníku.

2. Může **odbočit** na kole vlevo. Ohlédne se přes levé rameno dozadu, jestliže je směr volný, dá znamení levou paží a najede si ke středu silnice. Před odbočením k obchodu musí dát přednost protijedoucím vozidlům.

Vyber vhodnější variantu a řekni a napiš, jak bys to udělal ty.

Dokresli Veronice správně dlaň s prsty.

Postup při otáčení je stejný jako při odbočování. Popiš přesný postup tentokrát z pozice řidiče auta, které jede za cyklistou:

A. v bezpečné vzdálenosti

B. příliš blízko a cyklista mu způsobí problém; popiš jaký

2. KDY NESMÍM ODBOČIT

Jako cyklista se musím řídit dopravním značením. Některá mi **zakazují** odbočit, zastavit nebo se otáčet. Zjisti, které z těchto značení máš ve svém okolí a vyfoť je. Nauč se značky z poslední stránky sešitu. Přiřaď název k odpovídajícímu dopravnímu značení.

zákaz odbočení vpravo
zákaz odbočení vlevo
plná čára
zákaz otáčení
příkázaný směr jízdy

3. ♥ CYKLISTA ♥ CHODEC ♥ VOZIDLO ♥

Moje schopnosti – udržím stabilitu s jednou rukou na řídítkách, abych mohl ukázat změnu směru jízdy; ostatní účastníci provozu nepočítají s tím, že bych toto neuměl; to zvládnou sám, tak mohu předejít nehodám
Zřetelná jízda – znamení o změně směru jízdy dávám včas a zřetelně; činím tak i pro svoji bezpečnost, ostatní musí včas a přesně poznat, co mám v úmyslu

Dopravní značky – zodpovědně se učím chování podle značek; dopravními značkami se „domlouvají“ řidiči mezi sebou; domluva a porozumění jsou důležité pro bezpečnost všech

4. CO UŽ UMÍM

1. Dát znamení o změně směru

- znamená vzpažit ruku
- znamená mávat rukou
- znamená upažit ruku

3. Znamení o změně směru dávám

- po dobu 5 sekund
- po celou dobu odbočování
- jen před započítáním úkonu

5. Při zastavování

- dávám znamení vpravo
- dávám znamení vlevo
- nemusím dávat znamení

2. V upažené ruce je dlaň

- otevřená a prsty nataženy
- zavřená v pěst
- volně a prsty směřují dolů

4. Při výjezdu od krajnice

- se ohlédnu vpravo dozadu
- se ohlédnu vlevo dozadu
- se dívám vpřed

6. Znamení o změně směru

- nedávám na hlavní silnici
- nedávám, když není žádné vozidlo v dohledu
- dávám vždy

OBJÍŽDÍM A PŘEDJÍŽDÍM

7.

OBJÍŽDÍM PŘEKÁŽKU

Přestože patřím na silnici mezi ty nejpomalejší, i já někdy potřebuji něco nebo někoho objet nebo předjet. Objíždím překážku na silnici – výkop, stojící vozidlo, chodce nebo třeba spadlou větev či porušený povrch silnice. Abych bezpečně objel, musím umět dávat znamení (zopakuj si postup v předchozí lekci). A co vše musím udělat? Prohlédni si fotografii, přečti text a svými slovy řekni, jak bys to udělal ty. Splň zadání u obrázku.

1. OHLÉDNU SE

Cyklista se ohlédne vlevo za záda, jestli ho nepředjíždí vozidlo. Dá mu přednost, počká, až ho vozidlo předjede. Jestliže **nic nejede** a žádné vozidlo se k němu ani **neblíží**, dá znamení o změně směru jízdy.

Odpověz na otázky a jednu odpověď napiš: Kam se cyklista ohlédne? Komu dává přednost? Jakou rukou dá znamení?

2. DÁM ZNAMENÍ

Cyklista dá znamení levou rukou a přejede blíž ke středu silnice. Vráti ruku na řídítka a již se zkoumavě dívá před sebe, jestli v protisměru nic nejede. Dívá se daleko před překážku. K objetí potřebuje dost času, v protisměru se proto **nesmí blížit** vozidlo!

Dokresli cyklistce ruku tak, aby odpovídala správnému postavení dlaně a prstů při ukazování změny směru jízdy. Napiš, jak je to správně (můžeš použít předchozí lekci).

3. PŘEDNOST PROTIJEDOUCÍM A OBJÍŽDÍM

Cyklista dá **přednost protijedoucím vozidlům** a jede podél překážky. Sleduje provoz a překážku objíždí v **dostatečné vzdálenosti**. Počítá se změnami – někdo ve stojícím autě třeba může otevřít dveře.

Změř pravítkem vzdálenost cyklistky od auta.

Vyznač křížkem místo, kde cyklistka objíždí auto příliš těsně a naopak, kde je od něj zbytečně daleko.

Řekni, co by se mohlo stát v případě, že pojede příliš blízko?

Řekni, co by se mohlo stát v případě, že pojede příliš daleko?

4. DÁM ZNAMENÍ

Cyklista se vrací do svého pruhu. **Dává znamení** o změně směru jízdy, odbočuje vpravo. Dá znamení a vrátí ruku na řídítka.

Vyber a na bílé místo napiš číslo dílku, který v obrázku chybí. Vypiš slovesa s podstatnými jmény určenými v závorce:

vrací se (kam?)

dává (co?)

odbočuje (kam?)

vrátí (co? kam?)

7. OBJÍŽDÍM A PŘEDJÍŽDÍM

1. POSLEDNÍ FÁZE OBJÍŽDĚNÍ

5. ZPĚT DO SVÉHO PRUHU

Před návratem do svého pruhu dal cyklista znamení vpravo. Dokončil tak objetí překážky návratem do svého jízdního pruhu. Pokračuje v jízdě **u pravého okraje** silnice.

Napiš ve zkratce bezpečný postup objíždění překážky. Nemusíš psát celé věty, piš jen důležitá spojení slov.

ohlédnu se vlevo za sebe,

2. PŘEDJÍŽDĚNÍ

Koho bych tak mohl jako cyklista předjíždět? Vždyť jsou všichni rychlejší, než já! Zamysli se nad tím, koho můžeš na silnici předjíždět. Podtrhni v rámečku, koho bys pravděpodobně mohl předjíždět na silnici.

motorka / traktor / letadlo / cyklista / rychlé auto / čistící vůz / pomalé vozidlo

3. PRAVIDLA PŘEDJÍŽDĚNÍ

Základní pravidla jsou stejná jako u objíždění. Zopakuj si je ze začátku lekce. Předjíždění je těžší, protože překážka přede mnou se hýbe. Možná pomalu, ale jede. Musím počítat s tím, že budu potřebovat k předjetí **více času**. Přečti zásady předjíždění a jednu z nich řekni o sobě. Zorka předjíždí pomalu jedoucí auto. Řekni, co už udělala a co musí udělat dál. Použij slova z rámečků.

- » Na předjíždění potřebuji více času.
- » Předjíždím jedině v případě, že proti mně nic nejede.
- » Při předjíždění musí být moje rychlost podstatně vyšší, než rychlost toho, koho předjíždím.
- » Předjíždím jedině když jsem si jist, že udržím svoji rychlost po celou dobu předjíždění.
- » Nezapomenu dávat zřetelně znamení.
- » Sleduji provoz kolem sebe.

ohlédnout
vlevo
nepředjíždí
přednost
nejede
znamení

rychlost
protijedoucí
do dálky
přednost
nejede
znamení
zařadit

4. KDY NESMÍM PŘEDJÍŽDĚT

Zkus vysvětlit následující pravidla. Vytvoř se spolužákem rozhovor pro místní rádio vždy na jedno z pravidel. V rolích se střídáte. Některé pravidlo zahrajte jako scénku.

- » když nevidím tak daleko, abych si mohl být jist, že nic nejede
- » když mě předjíždí jiné vozidlo
- » když vozidlo dává znamení o změně směru jízdy
- » na křižovatce a blízko ní
- » na železničním přejezdu
- » na přechodu pro chodce a těsně před ním

5. ♥ CYKLISTA ♥ CHODEC ♥ VOZIDLO ♥

Neohrozit a neomezit – při objíždění a předjíždění jsem zvláště opatrný a ohleduplný; nacvičím si proto oboje mimo silnici; moje jízda je zřetelná; nikdy si neříkám „to stihnu“, radši si počkám

Počítám s chybami druhých – ne všichni znají a dodržují pravidla, počítám s tím; sám se je naučím

- **ZNAMENÍ PŘI OBJÍŽDĚNÍ A PŘEDJÍŽDĚNÍ DÁVÁM ZŘETELNĚ A VČAS.**
- **KDYŽ SI NEJSEM JISTÝ SVÝMI SCHOPNOSTMI, NIKDY NEPŘEDJÍŽDÍM.**
- **KDYŽ SI NEJSEM JISTÝ, JESTLI TO STIHNU, NIKDY NEPŘEDJÍŽDÍM.**
- **POČÍTÁM S CHYBAMI DRUHÝCH, JSEM KLIDNÝ, NEZMATKUJI.**

PŘES KŘIŽOVATKU

8.

1. KŘIŽOVATKA A PŘEDNOST V JÍZDĚ

I křižovatka má svoji historii. Cesty spojovaly města i národy. Chodili po nich obchodníci, jezdily povozy se zbožím. Kdysi byla mnohá města budována právě na křížení obchodních cest. Taková křižovatka byla vhodným místem k odpočinku i obchodu. Podívej se do mapy nebo na internet a uvidíš, kolik dálnic, silnic a cest se sbíhá do velkých měst. Vyber si jedno z měst ČR nebo Evropy a spočítej cesty, které do něj vedou.

město: _____

počet cest: _____

Pro jízdu na křižovatkách platí pravidla přednosti v jízdě. Křižovatek je několik druhů. Popiš fotografie a pokus se vysvětlit způsob průjezdu křižovatkou. Vyfoť křižovatku ve svém okolí (nebo nakresli jednoduchý náčrtek), nalep ji do rámečku a napiš, o jakou křižovatku se jedná a čím je na ní řízena přednost v jízdě.

moje křižovatka

křižovatka neoznačená
dopravními značkami

přednost zprava
a protijedoucím vozidlům

křižovatka označená
dopravními značkami

**přednost je určena
dopravními značkami**

křižovatka
se světelnými signály

**přednost je určena
světelnými signály**

Křižovatku můžu projet přímo nebo odbočit. Při odbočování dávám znamení o změně směru jízdy

2. PŘEDNOST ZPRAVA

Křižovatky bez dopravních značek najdu mezi rodinnými domy, na sídlištích, všude tam, kde nejezdí příliš aut. Dávám přednost vozidlům přijíždějícím zprava. Musím si najet tak, abych do ulice vpravo viděl. Někdy musím i zastavit.

odbočuji vpravo – jedu u pravého okraje silnice; odbočím, až když zprava nic nejede

odbočuji vlevo – jedu u dělicí čáry; jestliže čára na silnici není, jedu blíže u středu silnice; odbočím vlevo, až když zprava ani proti mně nic nejede

jedu přímo – jedu u pravého okraje silnice; pokračuji přímo, až když zprava nic nejede

Vyber jedno pravidlo a řekni ho svými slovy. Popiš fotografii, vysvětlí, co cyklista dělá a proč a kam pojedede. Vpravo, přímo nebo vlevo?

3. DEJ PŘEDNOST V JÍZDĚ

Na křižovatce se značkou Dej přednost v jízdě dávám přednost vozidlům ze všech směrů. Pokud vidím do všech směrů a nic nejede, nemusím zastavit.

Přečti z posledního listu sešitu informace o značce Dej přednost v jízdě.

Na obrázku vyznač šipkou místo, kde tato značka stojí.

Řekni, proč Tereza na křižovatce zastavila, přestože nemusí.

Postav zrcátko na červenou linku a dozvíš se, proč Tereza nestojí u značky.

Используй от знака «Дать преимущество в движении»

→ **NA KŘIŽOVATCE DODRŽUJI PRAVIDLA O PŘEDNOSTI V JÍZDĚ.**

→ **NA KŘIŽOVATCE SE ŘÍDÍM DOPRAVNÍMI ZNAČKAMI.**

→ **PŘI ODBOČOVÁNÍ DÁVÁM ZNAMENÍ O ZMĚNĚ SMĚRU JÍZDY.**

8. PŘES KŘIŽOVATKU

1. STŮJ, DEJ PŘEDNOST V JÍZDĚ

Na křižovatkách, kde jezdí mnoho aut nebo má na nich řidič špatný rozhled, najdu značku, které se říká „stopka“. Dávám přednost vozidlům ze všech směrů. Musím **zastavit vždy**, i když nic nejede. Často nestojím přímo u značky, ale kousek za ní, abych do všech stran dobře viděl. Stojím v klidu, rozhlížím se a čekám, až nic nepojede a budu moci projet křižovatkou. Auta, která stojí za mnou, musí počkat, až odjedu. Nenechám se jimi zneklidnit, nezmatkuji. Všimni si, kde a jak stojí Denisa a její chování a postoj popiš.

Doplň do slov samohlásky a text přečti nahlas.

Na st^opc^o stojím někdy až za ní, více do kř^ož^ov^otk^o. Vždy ale v b^ozp^očn^o vzd^ol^on^ost^o, aby mě nezachytilo pr^oj^ožd^oj^oc^o vozidlo.

2. NA HLAVNÍ SILNICI

Křižovatka s dopravními značkami má jednu silnici hlavní a alespoň jednu vedlejší. Řidiči přijíždějící z **vedlejší silnice dávají přednost** vozidlům ze všech směrů. Jestliže jedu po **hlavní silnici, mám přednost**. Jen při odbočování vlevo dám přednost těm, co jedou proti mně. Uspořádej slova podle správného pořadí a přepiš pravidlo na řádek.

hlavní 2. musím 4. směru 8.

jízdy 9. o změně 7. dávat 5.

I na 1. silnici 3. znamení 6.

vo dám přednost těm, co jedou proti mně. Uspořádej slova podle správného pořadí a přepiš pravidlo na řádek.

3. ŘAZENÍ NA KŘIŽOVATCE

Eliška odbočuje **vlevo** – zařadila se blíže k dělicí čáře, středu silnice.

Míša jede **vpravo** – zůstala vpravo u okraje silnice. Děvčata dávají přednost a až nic nepojede, projedou křižovatkou. Uhádneš, která z děvčat je Eliška a která Míša? Zdůvodni svoje rozhodnutí. Nakresli šipky, které znázorní směr, kam která dívka jede.

4. JAK ODBOČUJI VLEVO

Správný postup odbočování vlevo si nacvičím na hřišti nebo nejlépe na dopravním hřišti. Přečti si správný postup u každé fotografie. Znázorni na zemi silnici a postup předved'. Vezmi si spolužáka, který bude hrát cyklistu a ty mu budeš říkat, jak má odbočení provést. Pak si role vyměňte. Totéž udělej venku na hřišti i s kolem.

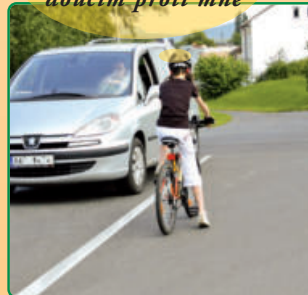
ohlédnu se vlevo za záda a dám přednost předjíždějícím vozidlům

dám znamení levou rukou a najedu ke středu silnice

zastavím a dám přednost vozidlům jedoucím proti mně

opět se rozhlédnu, jestliže nic nejede, odbočím

NA VEDLEJŠÍ SILNICI DÁVÁM PŘEDNOST VOZIDLŮM VE VŠECH SMĚRECH.

NA STOPCE MUSÍM ZASTAVIT I V PŘÍPADĚ, ŽE NIC NEJEDE.

NACVIČÍM SI POSTUP ODBOČOVÁNÍ VLEVO DŘÍV, NEŽ VYJEDU NA SILNICI.

PŘES KŘIŽOVATKU

8.

1. ŘAZENÍ DO JÍZDNÍCH PRUHŮ

Na větších křižovatkách jsou na silnici vyznačeny jízdní pruhy. Najdu je často u světelných křižovatek. Zařadím se do pruhu a pokračuji **směrem pro který je určen**. přečti větu pozpátku a zjistíš, na co nesmíš zapomenout při řazení se do pruhu. Pak do obrázku nakresli cyklisty podle pokynů v bílém rámečku.

.JÍZDY SMĚRU ZMĚNĚ O ZNAMENÍ ZŘETELNĚ DÁM A SEBE ZA SE OHLÉDNU

Tomáš – odbočuje vpravo

Lenka – odbočuje vlevo

Alice – jede rovně

Ondřej – jede v pravém pruhu a potřebuje odbočit vlevo – nakresli, co udělá

Blanka – chce odbočit vlevo, ale stojí špatně

2. PŘEDNOST CHODCŮM NA PŘECHODU

Na křižovatce se mohou setkat s chodcem na přechodu. Přejíždějícímu chodci na přechodu **dám přednost**. Chodec by se měl rozhlédnout a pokud nemůže bezpečně přejít, přecházet by neměl. Avšak počítám také s neukázněnými chodci. Když přijíždím k přechodu, dívám se i na chodník a radši zpomalím.

Vytvoř krátký příběh k prvnímu obrázku. Použij slova v závorce. (zastavil, rozhlíží se, dává přednost, rozjede se, auto vzadu, přechod)

K druhému obrázku vepiš do bublin, co si myslí cyklista a co chodci. Má cyklista zastavit? Mají se chodci vrátit na chodník?

3. ♥ CYKLISTA ♥ CHODEC ♥ VOZIDLO ♥

Ohleduplnost a opatrnost na křižovatce – umím-li projet bezpečně křižovatkou, neomezím ani neohrozím ostatní účastníky provozu; snížím riziko dopravní nehody; svými chybami můžu způsobit následné reakce řidičů, které mohou vést k nehodě

Spoléhám se na sebe – počítám s chybami druhých; moje jednání i chování musí být bezpečné; všichni účastníci se v provozu nechovají správně, nespolečám na ně

4. CO UŽ UMÍM

1. Cyklista na vedlejší ulici

- a) má přednost
- b) dává přednost zprava
- c) nemá přednost

2. Přednost zprava znamená

- a) dát přednost vozidlům přijíždějícím zprava
- b) mít přednost před vozidly zprava
- c) dát přednost při jízdě vpravo

3. Na křižovatce se značkou

Dej přednost v jízdě

- a) dám přednost všem, ale nemusím zastavit
- b) dám přednost, musím zastavit
- c) dávám přednost zprava

4. Stopka znamená

- a) zastav, máš přednost
- b) nezastavuj, když nic nejede
- c) zastav, ostatní mají přednost

5. Na křižovatce se cyklista odbočující vlevo řadí

- a) doprostřed jízdního pruhu
- b) vlevo ke středu vozovky
- c) vpravo k okraji silnice

6. Na přechodu má přednost

- a) cyklista zprava
- b) přijíždějící cyklista
- c) přecházející chodec

9. SVĚTELNÉ SIGNÁLY A POLICISTA

1. SEMAFOR NA KŘIŽOVATCE

První semafor se používaly na železnici. První silniční semafor v Evropě byla 8 m vysoká pětiboká věž s kabinou se světly vedle sebe. Světla přepínal policista v kabině. Semafor dovezli z USA a stalo se tak v r. **1924** na křižovatce Potsdamer Platz. Najdi na internetu město a zemi, ve které první semafor stál. Napiš to k obrázku.

V Praze stál první semafor v r. **1927** u dnešního Masarykova nádraží. Semafor se světly ze čtyř stran stával uprostřed křižovatky a řídil všechny směry.

Dnes jsou semaforů tříbarevné a někdy mají ještě přidavný semafor.

Co uděláš jako cyklista, když ti svítí červená, žlutá nebo zelená? A co dělají ostatní?

Přičiň věty ke správným semaforům, vybarvi kroužek u věty odpovídající barvou/barvami.

- stojím nebo zastavím
- zastavím, do křižovatky nevjíždím
- chodcům nesvítí zelená ani červená
- je možné, že křižovatku řídí policista

NEVJÍŽDÍM DO KŘIŽOVATKY NA ŽLUTOU. AUTA TO MOHOU STIHNOUT, JÁ NE, JSEM POMALEJŠÍ.

- stojím a sleduji provoz kolem sebe
- semafor nepracuje, řídím se značkami
- chodci mají zelenou a přecházejí
- auta z bočních směrů mají zelenou
- chodci v mém směru mají červenou
- chodci v bočním směru mají zelenou
- stojím a připravím se k jízdě
- stejně svítí semafor i pro ostatní směry

2. ŘAZENÍ A JÍZDA PŘES KŘIŽOVATKU

Před křižovatkou se světly bývají vyznačeny jízdní pruhy. **Zařadím se** do toho, který odpovídá mému směru jízdy. Nezapomenu **dát znamení** o změně směru jízdy. Vyprávěj, co dělá Filip na křižovatce řízené světelnými signály. Použij napsaná slova. Jednu větu ke každému obrázku napiš.

klidně / stát / vpravo / čekat / pravý okraj / sledovat

←
←
←
klidně / stát / vlevo / čekat / levý okraj / sledovat
→
→

semafor / zelená / odbočit / vpravo / přednost / chodci

←
←
←
semafor / zelená / odbočit / vlevo / přednost / chodci
→
→

NESPOLÉHEJ NA TO, ŽE TI SVÍTÍ ZELENÁ. BUĎ OSTAŽITÝ A ROZHLEŽ SE!

- **RESPEKTUJI SVĚTELNÉ SIGNÁLY. DÁVÁM PŘEDNOST PROTIJEDOUCÍM VOZIDLŮM.**
- **NA KŘIŽOVATCE SE ŘADÍM VLEVO ČI VPRAVO, PODLE TOHO, KAM JEDU.**
- **SVÍTÍ-LI ŽLUTÁ, DO KŘIŽOVATKY NEVJÍŽDÍM, NEMUSEL BYCH STIHNOUT PROJET.**

SVĚTELNÉ SIGNÁLY A POLICISTA

9.

1. PŘÍDAVNÝ SEMAFOR

Zelená šipka **svítí současně** s červenou „Stůj!“ nebo žlutou „Pozor!“ Přečti slova ve sloupcích a vepiš je do vět.

p	u	př	c
k	k	e	h
r	a	n	o
a	z	o	d
č	u	s	č
o	je	t	u
v			m

Můžu _____ v jízdě ve směru, kterým šipka _____.

Musíš přitom dát _____ vozidlům, která mají zelenou a _____ na přechodu.

4. POKYNY POLICISTY

Podle postoje policisty poznáš, co máš udělat. Prohlédni si křižovatky a u cyklistů vyber jednu z nabídek **stojí/jede**. Nepravdivé slovo škrtni a informaci o cyklistovi přečti nahlas. Všimni si postoje policisty a o každém cyklistovi řekni, co dělá, z jaké ulice jede, v jaké ulici stojí. Situaci si zahrajte ve třídě, venku nebo v tělocvičně.

Tento postoj policisty znamená:

Všechna vozidla musí **zastavit a sledovat** dál pokyny policisty, protože po tomto pokynu následuje ukázání směrů.

1. KŘÍŽOVATKA

<p>Viki stojí/jede.</p> <p>zleva</p> <p>ze zprava</p> <p>Krátká</p>	<p>Michal stojí/jede.</p> <p>zleva</p> <p>ze zprava</p> <p>Medvědí</p>
<p>Miša stojí/jede.</p> <p>Úzká</p>	<p>Ondra stojí/jede.</p> <p>ze zprava</p> <p>Síroká</p>
<p>David stojí/jede.</p>	<p>Jakub stojí/jede.</p> <p>Králičí</p>

2. KŘÍŽOVATKA

<p>Michal stojí/jede.</p> <p>zleva</p> <p>ze zprava</p> <p>Medvědí</p>	<p>Tereza stojí/jede.</p> <p>ze zprava</p> <p>Kočí</p>
<p>Miša stojí/jede.</p> <p>Úzká</p>	<p>Eliška stojí/jede.</p> <p>Králičí</p>

5. CO UŽ UMÍM

1. Svítí-li na semaforu žlutá,
 a) stihnu ještě projet křižovatkou
 b) pokud nic nejede, stihnu projet křižovatkou
 c) zastavím a do křižovatky už nevjízdim

2. Když na semaforu bliká žlutá,
 a) připravím se k jízdě
 b) počkám si na zelenou, a pak jedu
 c) řídím se značkami nebo pokyny policisty

3. Řídí-li provoz na křižovatce policista,
 a) neřídím se podle dopravních značek
 b) platí i dopravní značky
 c) musím kolo vést

10. NA KRUHOVÉM OBJEZDU

1. JAK ZVLÁDNOUT KRUHOVÝ OBJEZD

Taková trochu jiná křižovatka. „Kulatá“ křižovatka s ostrůvkem uprostřed. Ten bývá zarostlý zelení nebo hlavně ve městech vkusně upraven. Kruhový objezd nahradil nebezpečné nebo jinak nepřehledné křižovatky. Projet jím je snazší, než průjezd frekventovanou křižovatkou.

1. VJEZD

**VOZIDLA
JEDOUcí PO
KRUHOVÉM
OBJEZDU
MAJÍ
PŘEDNOST.**

1. VJEZD

- ◀◀ neukazují směr jízdy, mám přikázaný směr vpravo
- ◀◀ dám přednost vozidlům jedoucím po objezdu
- ◀◀ pokud nic nejede, nemusím zastavovat
- ◀◀ rozhlížím se a vjezu na objezd

Proč Lucka před kruhovým objezdem zastavila?
Kdy bude pokračovat v jízdě?
Proč nemusí ukazovat, že odbočuje vpravo?

2. JÍZDA

- ▶▶ jedu co nejbližší k pravému okraji silnice
- ▶▶ dodržuji bezpečnou vzdálenost za vozidlem
- ▶▶ vozidla z vedlejších směrů mi dávají přednost

Proč Kačka dodržuje bezpečnou vzdálenost?
Proč vozidla přijíždějící ke kruhovému objezdu stojí?

2. JÍZDA

3. VÝJEZD

3. VÝJEZD

- ◀◀ od začátku musím vědět, kde budu vyjíždět
- ◀◀ dám včas a zřetelně znamení o změně směru jízdy
- ◀◀ je-li za výjezdem přechod, dám přednost chodcům
- ◀◀ po výjezdu pokračuji v jízdě podle pravidel

Proč musí Kačka vědět, kde vyjede z objezdu?
Jakou rukou a jak dá Kačka znamení? Přesně popiš.
Jak dá Kačka přednost chodcům na přechodu?
K jakému okraji silnice se Kačka zařadí po výjezdu z objezdu?
Proč byla Kačka při jízdě po kruhovém objezdu klidná?

Najdi ve svém okolí kruhový objezd a popiš, jak vypadá. Chvilí u něj postůj a sleduj provoz na něm. Vyfotografuj ho a ve škole porovnej obrázky s ostatními. Místo fotografie vyrob náčrtek.

2. ♥ CYKLISTA ♥ CHODEC ♥ VOZIDLO ♥

Jistota a odvaha – nesmím se bát nových situací; abych si byl jist a moje chování bylo bezpečné, situace si vyzkouším, naučím se je; nikdy se neučím v provozu, ale na hřišti nebo na dopravním hřišti; každá nová dovednost, kterou zvládnou, může pomoci zabránit nehodě; počítám s tím, že všichni chodci nejsou ukáznění; počítám s tím, že mi neukázněný řidič nedá přednost, přestože mu to přikazují značky

- PŘI VJEZDU NA KRUHOVÝ OBJEZD DÁVÁM PŘEDNOST.**
- NA KRUHOVÉM OBJEZDU MAJÍ PŘEDNOST VOZIDLA, KTERÁ PO NĚM JEDOU.**
- PŘI VÝJEZDU Z OBJEZDU DÁVÁM ZNAMENÍ O ZMĚNĚ SMĚRU JÍZDY VPRAVO.**

PŘECHÁZÍM S JÍZDNÍM KOLEM

11.

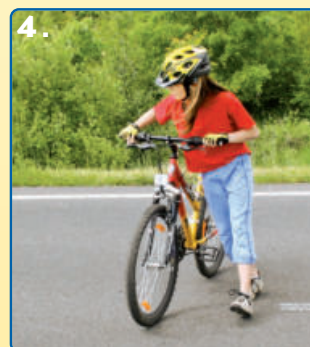
1. KDE PŘECHÁZÍM A JAK

Při přecházení s jízdním kolem dodržuji stejná **pravidla** jako chodec. Musím zvládnout chůzi s kolem. Přecházím z chodníku nebo okraje silnice. S řidičem navážu **oční kontakt**, musí vědět, že chci přejít. Přečti si následující tvrzení a křížkem vyber, jestli s ním souhlasíš nebo nesouhlasíš. Chybná tvrzení řekni správně.

1. Před přecházením nestojím na obrubníku.	ANO	NE
2. Stojím tak, aby přední kolo vyčnívalo do silnice.	ANO	NE
3. Rozhlédnu se vlevo, vpravo a vlevo.	ANO	NE
4. Přecházím až když vozidla zcela zastavila nebo nic nejede.	ANO	NE
5. Přecházím rychle přímo nejkratší cestou, po dobu přecházení se nemusím rozhlížet.	ANO	NE
6. Kolo při přecházení vedu u boku, můžu se o něj i opírat nebo můžu jet na pedálu.	ANO	NE
7. Nejbezpečnější je přecházet mimo přechod pro chodce.	ANO	NE
8. Oční kontakt je setkání pohledů chodce/cyklisty a řidiče před přecházením.	ANO	NE

2. MUSÍM PŘEJÍT SILNICI BEZ PŘECHODU

Kristýna přechází silnici. Nikde v blízkosti není přechod pro chodce. Musí být hodně opatrná. Řekni a napiš pod fotografie, co dělá při přecházení silnice. Použij slova: **rozhlíží se vpravo, rozhlíží se vlevo, rozhlíží se po celou dobu přecházení, přímo, nejkratší cesta, rychle, neopírá se, auta zastavila**. Vyber si se spolužákem jednu fotografii a podrobně se ho vyptávej na vše, co na obrázku vidíš – co dělá cyklistka, proč, jak, kudy jde, co má na sobě, apod. Role si vyměňte.

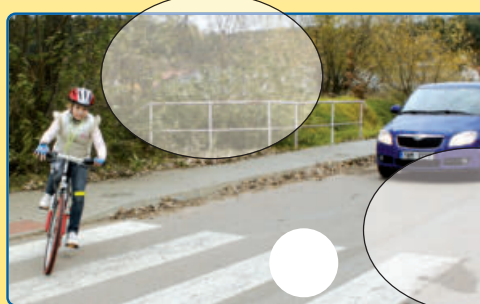

3. PŘECHÁZÍM PO PŘECHODU

PO PŘECHODU KOLO VEDU!

Na přechodu pro chodce dodržuji všechna pravidla chodců na přechodech. Vyber slova, která říkají, jak se má cyklista chovat na přechodu pro chodce. Podle obrázku řekni, kde se Jana právě nachází, kam se rozhlíží a proč. Ze slov jednoho rámečku tvoř věty.

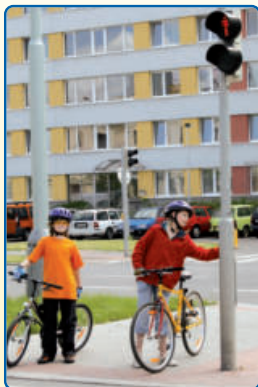
Zhodnoť chování cyklisty, ohodnoť ho a napiš do bublin, co si myslí on a co řidič.

- ➔ **PŘI PŘECHÁZENÍ DODRŽUJI VŠECHNA PRAVIDLA, KOLO VEDU PŘÍMO, NEOPÍRÁM SE.**
- ➔ **KDYŽ VOZIDLO ZCELA NEZASTAVÍ, NECHÁM HO PROJET, NIKDY NEPŘECHÁZÍM.**
- ➔ **K PŘECHÁZENÍ VYUŽÍVÁM PŘECHODY PRO CHODCE, PODCHODY A NADCHODY.**

11. PŘECHÁZÍM S JÍZDNÍM KOLEM

1. NA SVĚTELNÉ KŘÍŽOVATCE

Na červenou stojím – jízdní kolo držím pevně, **nevyčnívám do silnice**, nesedím na něm, mohu stisknout tlačítko pro přivolání zelené. Na zelenou přecházím – **vpravo, rychle, rozhlížím se, jsem ohleduplný** k ostatním.

Proč jsem ohleduplný?

Napiš, co musí i cyklisté dělat po celou dobu přecházení.

2. NEPOČÍTEJ S PŘEDNOSTÍ

Řidič **nemůže zastavit** vždy tak, jak by chtěl. Na mokré či namrzlé silnici se hůře brzdí. Počítám s chybami druhých. Počítám s tím, že řidič nezastaví u přechodu, že mi nedá přednost. Dokud nezastaví, **NEPŘECHÁZÍM**. Na silnici s více pruhy se v každém pruhu včas rozhlédnu. Vytvoř vyprávění o tom, co se stalo Janě, když chtěla přejít silnici.

3. PŘEJEZD PRO CYKLISTY

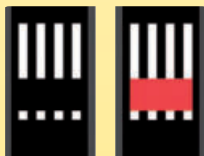
Po přechodu pro chodce kolo **vedu**. Po přejezdu pro cyklisty na kole **jedu**. Tento přejezd bývá třeba tam, kde cyklostezka křížuje silnici. **POZOR** – na přejezdu pro cyklisty nemám přednost, řidič nemá povinnost zastavit. Cyklisté na přejezdu jedou **vpravo a za sebou**.

Přecházejí cyklisté správně? Proč? Řekni pravidla. Ohodnoň chování.

Chová se Markéta správně? Proč? Řekni pravidla. Ohodnoň chování.

Chová se Markéta správně? Řekni co dělá a proč. Ohodnoň chování.

U této značky najdu přejezd pro cyklisty, který je spojen s přechodem pro chodce. Při překonávání silnice se rozhlížím a nevstupuji dřív, než auta zastaví nebo nic nejede. Jako cyklista jedu po přejezdu. Nejsem-li si jist, mohu kolo vést.

Kolo pak vedu po (e c d o h c o r o r p u d o h c e ř p)

4. ♥ CYKLISTA ♥ CHODEC ♥ VOZIDLO ♥

Zvládnou to – chůzi s kolem si nacvičím mimo silnici; jistotou ve vedení kola mohu předejít pádu na silnici
Na přechodu s chodci – přecházím s ostatními chodci; zabírám více místa; beru ohled na chodce; jdu vždy vpravo, nedobíhám zelenou a nekličkuji; nesmím ostatní omezit ani ohrozit; chodci si mě nemusejí všimnout
Počítám s chybami druhých – ne všichni dodržují pravidla, spoléhám na sebe

VOZIDLŮM S PRÁVEM PŘEDNOSTI V JÍZDĚ MUSÍM DÁT PŘEDNOST.

5. CO UŽ UMÍM

1. Jako cyklista po přechodu

- a) jedu na kole vpravo
- b) vedu kolo vpravo
- c) vedu kolo uprostřed

2. Jako cyklista na přechodu

- a) nemám přednost
- b) mám přednost, nerozhlížím se
- c) jdu a rozhlížím se po celou dobu přecházení

3. Na přejezdu pro cyklisty

- a) na kole jedu
- b) kolo vedu
- c) můžu kolo vést i na něm jet

ZA SNÍŽENÉ VIDITELNOSTI

12.

1. NORMÁLNÍ A SNÍŽENÁ VIDITELNOST

Za normální viditelnosti vidím ostře, rozeznávám obrysy i barvy. Bez problémů na dálku rozeznám i detaily. Každodenní snížená viditelnost je soumrak a rozednávání. Když se začne stmívat, **obrysy i barvy zešednou**, detaily jsou **méně zřetelné** a viditelnost do dálky je **kratší**. Tyto zhoršené podmínky viditelnosti jsou i za mlhy, deště, sněžení. Vozidla svítí, jsou tedy vidět i za tmy. Ale cyklisté a chodci ne. Musím udělat vše pro to, aby mě bylo **vidět**. Aby řidič měl čas

αλμυοντ' σε ωπ' ορμητ' ωε' σαρισδιτ' νερο σατσαλιτ' (postav zrcátko na červenou linku, přečti a přepiš na linku)

2. CO VIDÍM ...

Zkus si, co znamená snížená viditelnost. Vezmi do obou rukou čiré plastové desky nebo igelitový sáček či obal ze sešitu a v předpažení se přes něj podívej. Dívej se na určitou věc a střídaj pohled přes igelit a pohled bez něj. Řekni všem rozdíly. Zahraj se spolužákem hru. Ukazujte si vzájemně číslice, písmena, obrázky, předměty a pokus se přes igelit rozeznat i detaily. Uvidíš sám, jak je to obtížné.

... A KDY NEVIDÍM

Zapiš do tabulky datum a hodiny svítání, stmívání a tmy. Sleduj a zapiš 3x během 3 týdnů. Porovnej.

datum	světlo od	stmívání od	tma od

3. VIDITELNÉ BARVY

Dlouho jsem si neuvědomil, co se stane s barvami za tmy. Víš to? Změní se v černou a postupně šedé. Ale za šera jsou barvy ještě vidět. Ale ne všechny stejně dobře. Podívej se na čtverce a tipni si, která barva je nejlépe vidět, seřaď barvy podle tvého názoru. Pak vypočítej příklady a výsledkem je vzdálenost v metrech, na kterou řidič barvu uvidí. Tipoval jsi správně?

Můj tip pořadí barev (piš první písmena):

1. 2. 3. 4. 3 . 6 = 84 - 29 = 6 . 4 = 52 - 15 =

3. REFLEXNÍ DOPLŇKY ANEB ČERNÉHO VE TMĚ NEUVIDÍŠ

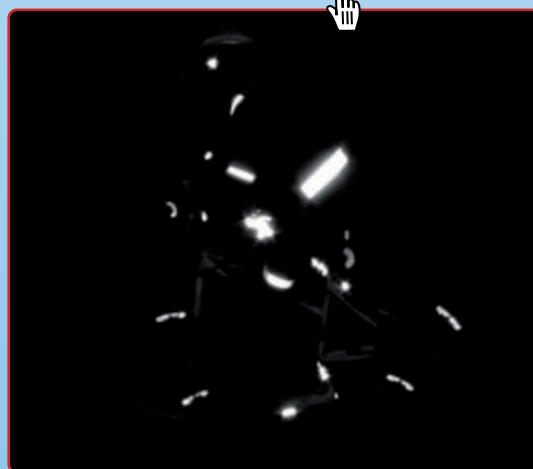
Reflexní materiály **odrážejí světlo** a řidič mě uvidí daleko před sebou. Má možnost mě bezpečně předjet. Cyklista i kolo na fotografii jsou vybaveni reflexními doplňky. Tak ho uvidí řidič na **200 metrů** daleko. Zvýrazňovačem nakresli obrys kola a cyklisty.

Z reflexního materiálu je mnoho doplňků: pásy na ruku, na nohavice, samolepky, přívěsky na batoh, samolepky na čepici, klíčenka. Vyber, který doplněk máš ty a přines ho do školy. S ostatními si doplňky vyměňte a prohlédněte.

Reflexní proužky jsou i na běžně koupeném oblečení. Tenké proužky kolem kapes, límce, zipu, na zádech. I na botách či batohu. Najdi na svém oblečení reflexní proužky.

Viš, co je „černé divadlo“? Najdi na internetu, v čem spočívá jeho základní princip. Zkus si sám, jak to funguje. Co má společného černé divadlo s viditelností za tmy?

- **ZA SNÍŽENÉ VIDITELNOSTI MUSÍM BÝT VIDĚT, ABY MĚ ŘIDIČ VIDĚL VČAS.**
- **NOSÍM PESTRÉ, BAREVNÉ OBLEČENÍ DOPLNĚNÉ REFLEXNÍMI DOPLŇKY.**
- **VYBÍRÁM SI OBLEČENÍ, KTERÉ UŽ OBSAHUJE PROUŽKY Z REFLEXNÍHO MATERIÁLU.**

12. ZA SNÍŽENÉ VIDITELNOSTI

1. VÝBAVA KOLA A CYKLISTY ZA SNÍŽENÉ VIDITELNOSTI

V první lekci jsem se dozvěděl, jak má být vybaveno jízdní kolo, aby jízda byla bezpečná. Za snížené viditelnosti s kolem nesmím do provozu, jestliže nemá správné vybavení. Doplnky výbavy pro sníženou viditelnost jsou:..... (akčakilb) červené barvy a(temoltěvs) bílé barvy. Pomocí první kapitoly popiš vzhled obou doplňků a kde je na kole najdeš. Vyber jednu z možností, která vypovídá o tvém kole.

na kole mám/nemám na kole mám/nemám

Na svém oblečení mám reflexní doplňky. Kde všude je pro ně vhodné místo? Čti a ukazuj na fotografii Elišky.

okraje rukávů a nohavic
záda trička či bundy

hrudník
batoh
boty
přilba
rukavice

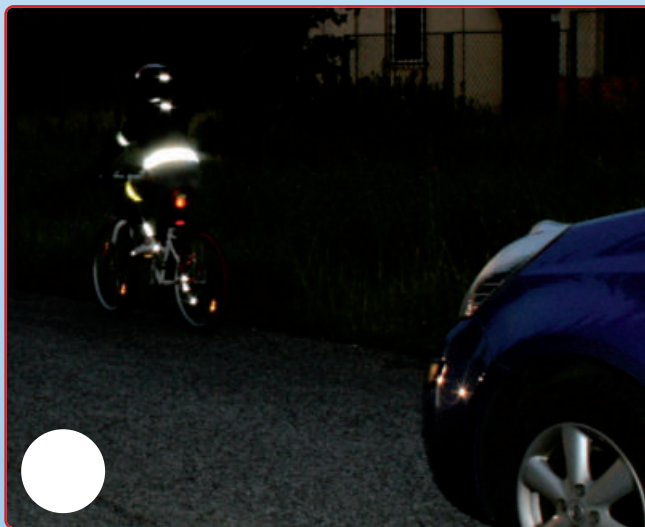
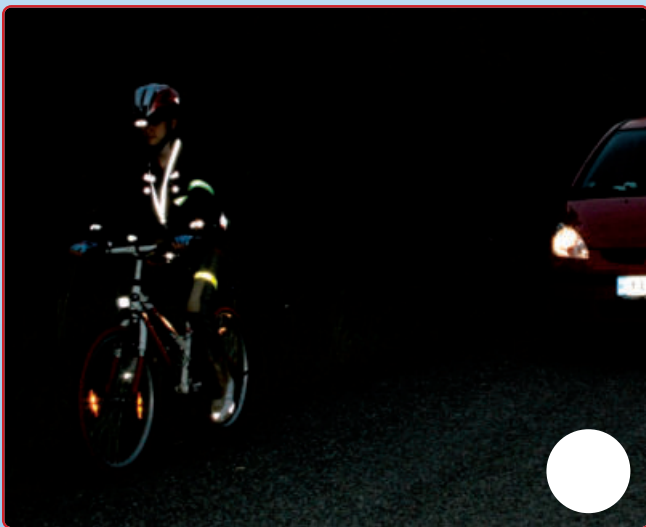
2. KDY ODLOŽIT CESTU

Prší, sněží, je mlha, stmívá se... opravdu je nutné, abys vyjel? Nechceš cestu odložit na jindy? Pokud nemusíš, tak za snížené viditelnosti **nevyjížděj**. Naplánuj si výlet na kole tak, abys přijel zpátky za světla. Proč?

DO SETMĚNÍ ZPÁTKY!

3. SVĚTLUŠKY NA SILNICI

Až jednou budu řidič, světlušky na silnici mi nebudou vadit. Protože jsou vidět! Teď jsem zatím cyklista, ale můžu být světluška! Stačí pár reflexních doplňků a uvidí mě všichni. K tomu dodržuji pravidla bezpečné a zřetelné jízdy. Popiš obě fotografie, situaci na nich, řekni, co má cyklista za reflexní doplňky, kde je má umístěné a proč. Řekni, co vidí řidič auta za ním a co si myslí. Ohodnoť vybavení cyklisty.

Najdi na internetu, jaký je rozdíl mezi světluškou a reflexním doplňkem (jde o způsob „svícení“). Je dobré mít na rukavicích reflexní proužky. Navrhní cyklistické rukavice, připrav náskres do výroby.

4. ♥ CYKLISTA ♥ CHODEC ♥ VOZIDLO ♥

Řidič není kouzelník – černého jezdce v černé tmě uvidí možná jen kouzelník; zhoršené podmínky díky snížené viditelnosti nemám jen já, ale všichni účastníci provozu; udělám všechno pro to, abych byl vidět, jinak viníkem nehody můžu být já sám, protože prostě **NEJSEM VIDĚT** a řidič mě **NEMŮŽE VIDĚT**

→ **REFLEXNÍ DOPLŇKY UMÍSTJUJI NA VÝBAVU A ODĚV ZPŘEDU I ZE ZADU.**

→ **BEZ PŘEDNÍHO A ZADNÍHO OSVĚTLENÍ ZA SNÍŽENÉ VIDITELNOSTI NEVYJÍŽDÍM.**

→ **POKUD NEMUSÍM, ZA TMY A SNÍŽENÉ VIDITELNOSTI NEVYJÍŽDÍM.**

CYKLISTICKÝ VÝLET

13.

NOVÉ ZÁŽITKY, POZNÁNÍ A SPORT

To je skvělý nápad! Napsal jsem na facebook spolužákovi. Psal mi, že bychom mohli vyrazit na výlet na kolech. Ale to se musí připravit. Projed' trasu podle barevných šipek – směrovek a splň zadání.

507 Plánování trasy

Na internetu dnes najdu mapy cyklovýletů. Výlet plánuji nejlépe po cyklotrasách. Cyklotrasy už také objevím na internetu. Podle schopností svých i ostatních účastníků plánuji délku a náročnost výletu. Náročnost přizpůsobím vždy nejméně zkušenému cyklistovi z party.

- » naplánuj podle mapy celodenní výlet
- » napiš startovní a cílové město
- » napiš čas začátku výletu a přibližný návrat

507 Brýle

Potřebuji brýle jako ochranu proti slunci a prachu. Moje jsou lehké jako pírko.

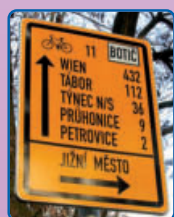
- » nakresli svoje brýle nebo jak si je představuješ

14 Pumpička, mapa, lékárna

Pumpičku mám připevněnou na rámu kola a v lékárně náplast, obinadlo, obvaz, dezinfekci pro základní ošetření. Můžu si vzít záplatu s lepidlem na propíchnutou duši. Nezapomenu mapu, abych nebloudil.

- » vyzkoušej si u svého kola dohustit obě pneumatiky

- » při zmáčknutí správně nahuštěné pneumatiky se ti nesmí propadnout prst k rátku kola

507 Vhodné oblečení a obuv

Mám pestré oblečení. Kalhoty s úzkými nohavicemi a tričko dlouhé pod záda. V batůžku mám oblečení pro změnu počasí. Boty mám pevné, musí držet nohu, celou dobu se do nich opírám. Bílé ponožky přispějí k mé viditelnosti.

- » napiš, co si vezmeš na sebe

14 Rukavice

Nesmí mi chybět rukavice. Nepotí se mi ruce, lépe a pevněji se drží řídítka, tlumí otřesy a ochrání ruce při pádu.

- » popiš svoje rukavice
- » napiš, co jim nesmí chybět, abys byl lépe vidět za snížené viditelnosti

Kontrola kola

16

Zkontroluji si funkčnost kola, brzdy, nahuštění pneumatik, výbavu a doplňky. Do přední a zadní svítilny doplním nové baterie.

- » napiš, jestli je tvoje kolo v pořádku
- » napiš, jakou výbavu má tvoje kolo
- » napiš, jestli je tvoje kolo vybaveno na jízdu za snížené viditelnosti a jak

16

Pití, jídlo, batoh

16

Na cestu mám lahev s pitím, které si můžu cestou doplnit. Vezmu si i nějaké sladké tyčinky a svačinu. Také nějaké peníze. Batoh na záda nesmí být velký, neudržel bych rovnováhu.

- » naplánuj podle trasy přibližná místa pro odpočinek a svačinu, místa napiš

5

Přilba

16

Přilbu už mám připravenou, zkontrolovanou a seřízenou. Mám na ní i reflexní nálepky, abych byl dobře vidět. Bez přilby s námi jet nikdo nesmí!

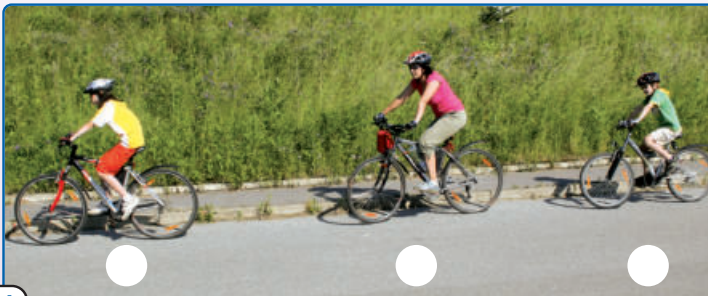
- » popiš svoji přilbu, změř si obvod hlavy a porovnej číslo s dalšími účastníky výletu

- **TRASU VÝLETU NAPLÁNUJI PŘEDEM. NEPŘECEŇUJI SÍLY A SCHOPNOSTI.**
- **KOLO MUSÍM MÍT V POŘÁDKU A SPRÁVNĚ VYBAVENÉ.**
- **MUSÍM BÝT VHODNĚ OBLEČENÝ, NEZAPOMENU NA REFLEXNÍ DOPLŇKY.**

13. CYKLISTICKÝ VÝLET

1. A JÁ POJEDU PRVNÍ

Ve dvojici cyklistů jede první vždy mladší. Dospělý jako druhý má mladšího na očích. Trojice cyklistů si nejmladšího nechá mezi sebou. Kde pak jede dospělý? Popiš podle fotografie, kdo jede kde a proč. Která fotografie znázorňuje bezpečnou situaci? Ohodnoť každého cyklistu. V jakém pořadí pojedou tři cyklisté – dítě a dva dospělí? Srovnej slabiky podle pořadí a přečti.

TĚ2. NI7. ME5. JE3. DÍ1. MI8. ZI6. DE4.

2. NA SILNICI

Po silnici jedu jen v případě, že nemůžu využít cyklostezku. Jedeme **vpravo za sebou** a dodržujeme **rozestupy** na šířku jízdního kola. Ve skupině si domluvíme znamení, při kterém musí všichni zastavit. Dáváme pozor na zhoršené podmínky jízdy – snížená viditelnost, bláto, mokrý, vítr, horko. Řekni, jakých chyb se dopustili cyklisté na fotce. Porad' jim, jak mají jet.

Souhlasíš s napsanými tvrzeními? Chybná tvrzení oprav.

1. Cestou neprovokují ostatní řidiče.
2. Když mě předjíždí auto, zrychlím.
3. Dávám včas a zřetelně znamení o změně směru.
4. Ani za zhoršených podmínek cestu neodložím.
5. Do silného silničního provozu se nevydávám.

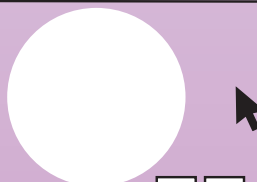
ANO	NE
ANO	NE
ANO	NE
ANO	NE
ANO	NE

3. KOLO NA KOLECH A NA KOLEJÍCH

Ne vždy se podaří rovnou u domu zahájit cyklovýlet. Kola se vozí na střešním nosiči aut, v metru, v tramvaji, autobuse i ve vlaku. Při vystupování z auta a přípravě na cestu na kole třeba na parkovišti dodržují všechna **pravidla bezpečného chování**. V prostředcích hromadné dopravy jsem opatrný a neohrožuji ostatní cestující. Cestu hromadnou dopravou si naplánuji, ne každý autobus či vlak mně kolo vezme. O prázdninách v turistických oblastech jezdí **cyklobusy**, které jsou pro dopravu kol vybaveny. Prohlédni si fotku a vysvětli, co vidíš. Najdi na internetu a napiš, kde u nás jezdí zatím jediná cyklotramvaj.

Prodiskutuj se spolužákem, jak se má chovat cyklista s kolem na zastávce a v autobuse či vlaku.

Autobus či vagón vhodný pro přepravu kol bývá označen značkou. Zkus ji nakreslit.

4. ♥ CYKLISTA ♥ CHODEC ♥ VOZIDLO ♥

Neznalost neomlouvá – dobrá příprava může zabránit problémům a nehodám; účastníky cyklovýletu bych měl znát; projevit obavy nebo přiznat, že už dál nemůžu, není ostuda, ale bezpečné chování k sobě i druhým

5. CO UŽ UMÍM?

1. Při plánování trasy výletu

- a) spoléhám na znalosti ostatních
- b) mi internet nepomůže
- c) využívám nejvíce cyklostezky

2. Dospělý cyklista ve skupině

- a) jede vždy jako poslední
- b) jede vždy jako první
- c) jede na jakémkoliv místě

3. S kolem do autobusu

- a) můžu jen o prázdninách
- b) můžu za dodržení pravidel
- c) můžu jen s doprovodem dospělé osoby

DOPRAVNÍ ZNAČKY

14.

MLUVÍCÍ ZNAČKY

Třeba jednou někdo vymyslí značku, která sama řekne řidiči, co má udělat. Zkus si to. Vyber značku a přečti nahlas, co říká. Pak řekni, co odpovídá cyklista o tom, co udělá. Vyber jednu důležitou informaci a dokonči větu. Zahraj si se spolužáky hru na mluvící značky. Na konci učebnice jsou základní značky, které bys měl znát. Vyber si značku, přečti si, co znamená a promluv za ni. Spolužák hraje odpovídajícího cyklistu. Role si vyměňte.

Já jsem hodná žlutá Hlavní silnice, tabulka pode mnou ukazuje, kam pokračuji. Jedeš po mně a **máš přednost**. Při odbočení vlevo dej přednost protijedoucím vozidlům.

Iva musí dát _____

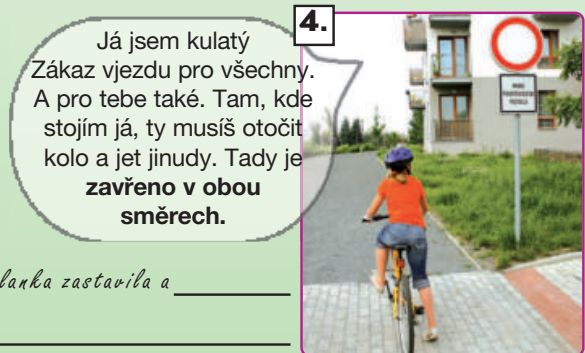
Já jsem Stopka a červeně křičím **STŮJ!** **Vždycky!** Musíš dát přednost všem vozidlům. Někdy mě musíš minout a najet trochu do křižovatky, abys viděl do všech směrů.

Kdyby žádné auto nejelo, Kateřina

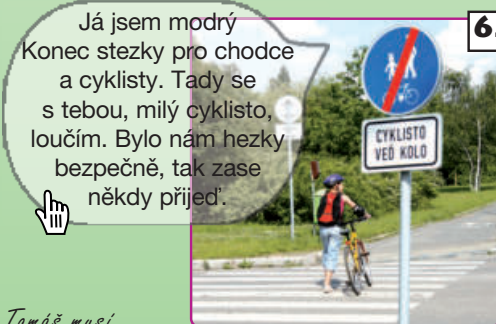
Já jsem trojúhelník Dej přednost. U mě musíš dát **přednost všem**, ale nemusíš zastavit, když nic nejede. Jestliže nemáš dobrý výhled, radši se u mě na chvíli zastav a rozhlédni se.

Ondra zastavil _____

Já jsem kulatý Zákaz vjezdu pro všechny. A pro tebe také. Tam, kde stojím já, ty musíš otočit kolo a jet jinudy. Tady je **zavřeno v obou směrech**.

Blanka zastavila a _____

Já jsem modrý Konec stezky pro chodce a cyklisty. Tady se s tebou, milý cyklisto, loučím. Bylo nám hezky bezpečně, tak zase někdy přijed'.

Tomáš musí _____

Já jsem modrý Příkladovaný směr. Můžu se otáčet a jednou příkazovat vlevo, jindy rovně a nebo vpravo. Smíš jet jen směrem, kterým ukazují.

Hanka dál může _____

A co jsem já? Pomoz mi, kdo bych mohla být.

Lenka _____

Já jsem červený Zákaz vjezdu. Z opačného konce ulice vjet můžeš, ale **odtud ne!** Ale mám malou hranatou kamarádku a s tou jde i tudy.

Bára nesmí _____

Hurá! Kamarádka Tabulka je tady! A sedí přímo pode mnou. Teď tudy vjet Bára smí.

➔ **NAUČÍM SE VÝZNAMU DOPRAVNÍCH ZNAČEK.**

➔ **NAUČÍM SE PODLE ZNAČEK CHOVAT. NEJLÉPE TO JDE NA DOPRAVNÍM HŘIŠTI.**

➔ **CESTOU NA KOLE SLEDUJI PROVOZ OKOLO A DOPRAVNÍ ZNAČKY. RESPEKTUJI JE.** 31

15. V OHROŽENÍ

CYKLISTA V OHROŽENÍ - JANA UŽ TO ZNÁ

Na následující dvojstránce najdu Janu v situacích, ve kterých je jako cyklistka ohrožena a nezachová-li se správně, nemusí to dobře dopadnout. Prohlédni si fotografii, popiš situaci na ní a použij ji k vytvoření příběhu. Příběhy vyprávěj, ale určitě některé i napiš. Veď rozhovor se spolužáký a doma s rodiči. Hlavně si zapamatuj řešení takových situací.

1. OBYTNÁ ZÓNA A CYKLOSTEZKA

Při výjezdu z obytné zóny a cyklostezky mě může překvapit vozidlo. Nemám přednost.

ŘEŠENÍ: Na konci stezky nebo zóny zastavím a dám přednost všem vozidlům. ▶▶▶▶▶▶

3. OBJÍŽDĚJÍCÍ AUTO V PROTĚJŠÍM PRUHU

Protijedoucí vozidlo objíždí nebo předjíždí. Může mě ohrozit.

ŘEŠENÍ: Jedu co nejvíce u pravého okraje silnice, pevně držím řídítka a vozidlo sleduji. ▶▶▶▶▶▶

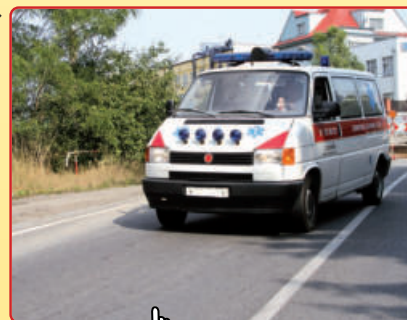
5. PŘECHOD A PŘEJEZD

Neukázněný řidič může předjíždět vůz stojící před přechodem. Může mě zachytit. Stejně tak když přecházím silnici s více pruhy – neukázněný řidič jedoucí v druhém pruhu ve stejném směru mi nemusí zastavit.

ŘEŠENÍ: Důkladně se rozhlédnu za stojící vozidlo nebo do dalšího jízdního pruhu. ▶▶▶▶▶▶

Může se stát, že řidič mi na přechodu nedá přednost.

ŘEŠENÍ: Čekám u přechodu, kolo nevyčívá do silnice. Přecházím, až když vozidla zcela zastaví nebo nic nejede. ▼▼▼▼▼▼▼▼▼▼▼▼

7. PŘEDNOST PROTIJEDOUCÍMU VOZIDLU

Protijedoucí vozidlo nemusím hned vidět – třeba při objíždění. Mohlo by mě srazit.

ŘEŠENÍ: Protijedoucí mají vždy přednost. Důkladně a včas se rozhlédnu. ▶▶▶▶▶▶ Nejssem-li si jista, počkám.

2. SILNICE

Práce na silnici, nerovnosti a závady povrchu silnice mě můžou donutit změnit směr jízdy.

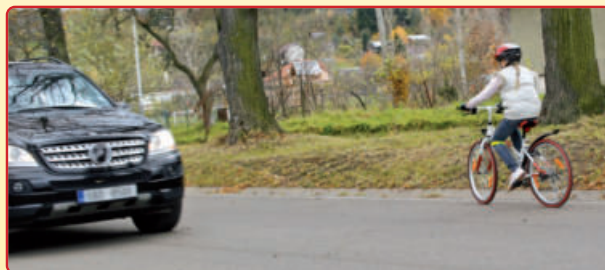
ŘEŠENÍ: Dám znamení o změně směru jízdy a přednost vozidlům za mnou. Překážku objedu v dostatečném odstupu. ▶▶▶▶▶▶

4. AUTO V PROTĚJŠÍM PRUHU

Tlaková vlna protijedoucího vozidla mě může rozkolísat, můžu spadnout.

ŘEŠENÍ: Jedu co nejvíce u pravého okraje silnice, pevně držím řídítka a zpevním se, zapřu se do řídítek.

6. PRÁVO PŘEDNOSTI

Svíti mi zelená, jsem na hlavní, mám přednost – jedou hasiči, policie, záchranka. Můžu jet?

ŘEŠENÍ: Ne! Jsou to vozidla s právem přednosti v jízdě. Zastavím, dám jim přednost. Stejně tak dávám přednost tramvaji na přechodu. ▶▶▶▶▶▶

16. HRA – SPRÁVNÝ CYKLISTA

NEŽ ZAČNU HRÁT – PŘÍPRAVA KE HŘE

Potřeby: dvě čtvrtky velikosti této stránky, psací potřeby, nůžky, hrací kostka

Příprava: Na každou čtvrtku narýsuj rovnoběžné přímky a kolmice tak, aby vzniklo celkem 16 políček stejně velkých jako obrázky na této stránce – 47 mm x 47 mm. Do každého políčka napiš jednu číslici od 1 do 10. Po čísle 10 napiš na další kartičku 1 a pokračuj zase do 10. Obě čtvrtky rozstříhej na kartičky. Polož je číslem dolů a postupně na každou nakresli tečky odpovídající jedné straně hrací kostky. Výsledkem je 32 karet, kde každá karta má na líci napsanou číslici a na rubu nakreslené tečky jako stranu kostky.

Asi nějak takhle: →

Kdo hraje: Hraje celá třída, dvojice nebo skupinky. Rozlož kartičky lícem – číslicí dolů tak, abys zakryl všechny obrázky. Uvidíš rub karet s tečkami hrací kostky.

3

líc

 33	 25	 10	 26 18 21
 23	 16	 21	 28
 11	 7	 17	 12
 33	 12	 19	 9

HRA - SPRÁVNÝ CYKLISTA

16.

JAK MÁM HRÁT - NÁVOD KE HŘE

Hráč hodí kostkou a vezme kartičku s odpovídajícími tečkami (např. mu padne na kostce pět, vezme kartičku s pěti tečkami). Jeho úkolem je vysvětlit obrázek, který odkryl, říci, co je na něm špatně nebo dobře a proč, případně vysvětlit pravidlo. Jestliže úkol splní, kartičku si nechá – číslice na rubu označuje body, které získal. Jestliže si s obrázkem neví rady, získá body ten, kterému dá slovo a úkol splní. Hráči se v hodu kostkou a odryvání karet střídají. Hra končí odkrytím posledního obrázku. Hráči si sečtou body. Hráč s největším počtem bodů vyhrál.

Každý hráč v průběhu hry může využít nápovědu:

1. **Učitel „na telefonu“** – požádá učitele o radu
2. **Nápověda publika** – požádá o radu celou třídu
3. **Nápověda z učebnice** – požádá spoluhráče o radu z této učebnice; číslo v rohu obrázku označuje stránku, kde najdeš vysvětlení situace nebo pravidlo, případně stejný či obdobný obrázek

17. ŘEŠENÍ CVIČENÍ A TESTŮ

K práci s učebnicí děti potřebují fólii, psací potřeby a občas něco navíc – zjistí z textu zadání (např. nůžky, pravítko, kružítko, hrací kostku, zrcátko ap.). Práce s internetem a záznamovou technikou je domácí. Správné odpovědi a řešení cvičení lze snadno odvodit ze shrnutí – nacházejí se na konci lekce dole na stránce.

K ověření a odůvodnění správnosti lze použít pomůcku Výukový set pro dopravní výchovu ve 4. ročníku ZŠ. Na této stránce jsou uvedena jen méně zřetelná řešení cvičení. Jsou zde uvedeny i výsledky testů.

Str 4: 2/doplnit slovo reflexní; 4/správné odpovědi: 1b, 2c, 3a

Str 6: 1/zakrýt výhled – nesprávně nasazená přilba; omezit sluch – sluchátka; pečlivě popsat detaily fotografie

Str 7: 1/odbočuji, zastavuji, vyjíždím od krajnice, řadím se do pruhů, otáčím se; 3/mezi cyklistou na fotografii a nakresleným cyklistou je místo pro jedno jízdni kolo; 4/důraz na hrozící nebezpečí

Str 8: 2/správná pravá fotografie; 4/správné odpovědi: 1c, 2a, 3b, 4c, 5a, 6b

Str 9: 3/důraz na nezávodím a jsem ohleduplný k ostatním;

Str 10: 4/Při výjezdu z obytné zóny nemám přednost, musím dát přednost, raději zastavím a pečlivě se rozhlédnu. 6/správné odpovědi: 1a, 2c, 3b

Str 13: 4/správné odpovědi: 1a, 2c, 3b, 4a, 5c, 6a

Str 14: 3/2. Dám přednost vozidlům... 3. Jestliže je směr... 4. Vrátím ruku... 5. Pro jistotu... 6. Rozjedu se.

Str 15: 1/pravou ruku upažit – dává znamení, nakreslit správně dlaň s prsty

Str 16: 4/správné odpovědi: 1c, 2a, 3c, 4b, 5a, 6c

Str 17: 3/příliš blízko – nebezpečí sražení otevřením dveří vozu; příliš daleko – zbytečné vybočení do protisměru, nebezpečí hrozící od protijedoucích vozidel

Str 20: 3/Eliška v zeleném tričku, Míša v bílém; Míša by mohla jet i přímo

Str 21: 4/správné odpovědi: 1c, 2a, 3a, 4c, 5b, 6c

Str 23: 4/1. křižovatka: Míša jede, Viki stojí, Ondra jede, David stojí; 2. křižovatka: Jakub stojí, Michal stojí, Tereza jede, Eliška jede; detailně popsat fotografie; říkat, který cyklista v které ulici stojí či jede; popsat pozici policisty; 5/správné odpovědi: 1c, 2c, 3a

Str 25: 1/ano, ne, ano, ano, ne, ne, ne, ano; 3/rozhlíží se za stojící vůz, jestli ho nepředjíždí jiné vozidlo

Str 26: 2/zachycena situace, kdy řidič nedal přednost na přechodu; 5/správné odpovědi: 1b, 2c, 3a

Str 28: 2/zdůraznit nebezpečí při zhoršených podmínkách k jízdě – sníh, náledí, bláto, voda na silnici

Str 30: 2/ano, ne, ano, ne, ano; 5/správné odpovědi: 1c, 2a, 3b

Str 31: 8/doplnit některou z kulatých značek – např. Zákaz vjezdu cyklistů, některá ze stezek, či jejich konec

Více informací včetně vysvětlení pravidel bezpečného chování najdete na www.iBESIP.cz.

DOPRAVNÍ VÝCHOVA – CYKLISTA

pro 4. ročník ZŠ

PaedDr. Lenka Frajerová

fotografie a grafická úprava Studio Lines s.r.o.

odborná spolupráce Ing. Blanka Sunkovská, Mgr. Jaroslava Nováková

pro Ministerstvo dopravy publikaci vytvořilo Studio Lines s.r.o.

ve spolupráci s dětmi z Litvínova, Prahy a okolí

veškerá práva vyhrazena, zákaz kopírování díla i jeho částí

© Ministerstvo dopravy – BESIP, Praha 2010

www.iBESIP.cz

© Lenka Frajerová, Praha 2010

www.studiolines.cz